

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, LAPKRIČIO – NOVEMBER 8, 2016 • Vol. CVII Nr. 133 Kaina 1 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 11-07-2016

ŠIAME NUMERYJE:

Elegijus Skauronas: Amerika pakeitė požiūrį – 4 psl.

Pagaminta Lietuvoje – 6 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

**Prezidentas Valdas Adamkus:
„Alternatyvos
laisvei – nėra”**

Prezidentas V. Adamkus: „Kol žinosiu, kad kažkam įdomūs mano žodžiai, patirtis, tol būsiu su jumis”.

VITALIUS ZAIKAUSKAS

Šiomet lapkričio 3-ioji Lietuvoje nebuvo eilinė vis trumpėjanti diena. Ji buvo nuspalsvinta didžio žmogaus, su kurio vardu siejama dešimt metų šalies istorijos, jos pasaulinis pripažinimas, įstojimas į svarbiausias tarptautines organizacijas. Tai – Lietuvos prezidentas Valdas Adamkus, minintis savo devyniasdešimtąjį jubiliejų.

Per pastaruosius 26-erius metus Lietuva, jauna atkurta valstybė, nebuvo tarsi tyli ir rami vieta Europoje. Matėme savų politikų iškilimus ir nuopusius, kai kuriuos tai garbinome, tai su žemėmis maišėme. Daugelio vardų nė nebeprisimename arba nenorime prisiminti...

– 7 psl.

Tarp atvykusių pasveikinti Prezidento jubiliejaus proga – ir prof. Vytautas Landsbergis su žmona Gražina bei kardinolas Audrys J. Bačkis.

Lietuva dėkoja Šventajam Sostui už principingą laikyseną

Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius pirmadienį Vatikane susitiko su Šventojo Sosto sekretoriumi santykiams su valstybėmis arkivyskupu Paul Gallagher ir paminėjo Lietuvos ir Šventojo Sosto visiškai atkurtų diplomatinių santykių 25-metį. Iškilmingame renginyje ministras pažymėjo, kad Šventasis Sostas niekuomet nepripažino Lietuvos okupacijos.

„Šiandien Lietuva Jums dar kartą dėkoja už principingą laikyseną, kuri 50 metų mums padėjo išlaikyti laisvės viltį. Okupacijos metu kiekvienas paramos ženklas buvo labai svarbus. Principinga laikysena ir Šventojo Sosto moralinis autoritetas reikšmingas ir šiandien, kai Europa ir visas pasaulis susiduria su karinių konfliktų ir jėgos naudojimo iššūkiais”, – sakė L. Linkevičius.

– 3 psl.

Linas Linkevičius ir arkiv. Paul Gallagher.

URM nuotr.

Geriausias linkėjimas žmogui yra linkėjimas būti žmogumi – Voltaire

DU KOMENTARAI VIENA TEMA

Prausiami konservatoriai

Pastarąją savaitę pasipylė kritika ant konservatorių dėl to, kad jie neparodė didelio noro dirbti koalicijoje su Ramūno Karbauskio valstiečiais-žaliaisiais, ir šie pradėjo derėtis su socialdemokratais. Savus vadus kritikavo net dalis pačių Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų. Į valdžią labiausiai veržiasi krikščionių demokratų frakcijos sparnas. Vienas griežčiausiai pasisakiusių už koaliciją su valstiečiais – buvęs ambasadorius Žygimantas Pavilionis, interviu „Delfi.lt” pareiškė, kad „Maskva darė viską, kad konservatorių nebūtų šioje koalicijoje. Ir man labai gaila, kad žmonės iš vienos ir kitos pusės iš esmės pasidavė šiems žaidimams”. Švelniai tariant, per stipriai pasakyta, o blogiausia – įprastu konservatoriams stiliumi, – kai net ir dėl pačių klaidų ar neišgalumo kaltas Kremlius. Ž. Pavilionis sako, kad žvelgiant valstybiškai Valstiečių ir žaliųjų sąjungos koalicija su socialdemokratais yra didesnis blogis. Dėl to, žinoma, sunku ginčytis.

Dar naujasis Seimo narys sako: „Man, kaip profesionalui, dirbusiam dvidešimt penkerius metus vardan Lietuvos, integravusiam ją į Vakarus, dirbančiam daug su visokiomis grėsmėmis – ar Rytuose, ar Vakaruose – neramu, kas bus su Lietuva per artimiausius ketverius metus. Man neramu, kad mes ją atiduodam į rankas mažiau patyrusiems žmonėms, turintiems mažiau ryšių su Vakara, turintiems daug ryšių Rytuose, nomenklatūros atstovams, pargarsėjusiems įvairiais skandalais, silpnųbei pinigams. Man tiesiog neramu, nes aš girdžiu kalbas apie naikinamą Energetikos ministeriją, girdžiu apie siūlymus sunaikinti Energetinio saugumo departamentą Užsienio reikalų ministerijoje, tuo pat metu matau antro reaktoriaus korpusą, vežamą į Astravą. Kadangi aš pats idėjau labai daug pastangų padėdamas rinkti tuos 65 tūkst. piliečių parašų ir šventai tikėjau, kad galime tą monstrą sustabdyti, jei sujungsime savo jėgas, taip pat ir su valstiečiais, kurie, beje, palaiko šią idėją, kad Astravo neturi būti, aš kažkaip maniau, kad mes tą rezultatą galime visi kartu pasiekti. Ir toliau manau, kad tai įmanoma, jei mes žiūrėtume rimtai į tai, kas vyksta aplink”. Viskas taip, bet...

Teorinis valstiečių ir konservatorių posėdis dėl energetikos

...sakoma, gerais norais ir pragaras grįstas. Teoriškai variantas galimas – valdžioje valstiečiai ir konservatoriai, bet pažiūrėkime, kaip viskas atrodytų realybėje. Sakykime, Seime vyksta svarstymas sunkiausiu klausimu – dėl energetikos ūkio perspektyvų. Valstiečiai jau pareiškė naikinsiantys Energetikos ministeriją, nes mano, kad ji nėra tokia svarbi (Prezidentė to nesureikšmina). Šią ministeriją sukūrė konservatoriai, tam skirdami ypatingos

Kas būtų, jeigu būtų... valstiečių ir konservatorių koalicija

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

svarbos. Tuomet buvo siekiama padėti pagrindus būsimai naujai atominei elektrinei, vienam iš energetinio savarankiškumo garantų, pradėtos derybos su japonais ir amerikiečiais, net ir iš JAV valdžios gautas signalas, kad ji tam pritaria. Įvykiai nebuvo spėję taip toli išibėgėti, kad būtų nebesustabdomi. Kaip tik R. Karbauskio ir kt. iniciatyva atominės projektas buvo sustabdytas paskelbus referendumą, kurio metu žmonės pasisakė prieš. Konservatoriams priekaištas tik dėl to, kad jie, matyt, buvo užtikrinti, jog žmonės pasisakys už ir nesurengė stiprios savo agitacijos kampanijos. O karbauskininkai ir jiems pritariantys socialdemokratai stipriai agitavo prieš. Atominės projekto idėja pralaimėjo... ir atrišo rankas Baltarusijai Rusijos pinigais prie Lietuvos sienos pastatyti Astravo atominę elektrinę. (Reikia atkreipti dėmesį, kad ji stovės lietuvių gyvenamoje vietovėje, lietuviškoje salelėje, kuri avarijos atveju būtų sunaikinta, be to, užteršta Neries upė, tekanti pro Lietuvos sostinę Vilnių.) Jeigu toje vietoje būtų stovėjusi mūsų elektrinė, bent jau šioje teritorijoje baltarusiai savosios nebūtų statę. Tiesa, jiems trūksta elektros, ir daug metų jie pirkė mūsų atominės elektrinės elektrą (ir dar pigiau negu mes patys), bet ji galėjo stovėti kitoje vietoje, kur tos elektros jiems labiau reikia, o ne iš keršto Lietuvai – jos pašonėje. Juk elektrinė vis tiek stovės, tai ar ne geriau būtų stovėjusi mūsų? Tuo labiau kad ji bus nekokybiškai pastatyta, nes avarijos viena po kitos vyksta jau pačios statybos metu.

Ar esant tokioms aplinkybėms įsivaizduojate posėdį Seime ir komitetuose, kur būtų svarstomi energetikos reikalai? Tiesa, prieš Astravo elektrinę pasisako ir konservatoriai, ir valstiečiai, bet konservatoriai kaltins valstiečius už tai, kad ta elektrinė stovi (jau beveik stovi) ir Lietuvai padaryta didžiulė žala. O savo programoje valstiečiai pasisako prieš bet kokią atominę energetiką regione. Prasideda ginčai. Balsuojama, ar mums reikalinga savo atominė (kitaip – pirsime baltarusišką)? Nei latviai, nei estai tvirtai nepasakė, kad jie nepirks nesaugios baltarusiškos elektros, taip pat tiesiai nepasako, kad nori prisidėti prie Lietuvos atominės Visagine projekto. Konservatoriai reikalau projektą tęsti nors ir savais pinigais, valstiečiai balsuos prieš. Valstiečiai turi 56 balsus, o konservatoriai – 31. Na, pastaruosius gal parems 14 liberalų. Bet valstiečius parems 17 socialdemokratų. Taigi konservatoriai pradeda... ir pralaimi. Ir taip visais ginčytiniais klausimais.

Savo programoje valstiečiai kelia atsinauji-

nančią – vėjo, saulės energetiką, ją žada toliau plėsti, tačiau šis pažadas gali būti sunkiai įgyvendinamas, mat vėjo energijos plėtra atsidūrė ties galimybių riba, – jau reikia daug investuoti į tinklus. Dar neišspręstas skalūnų Lietuvoje žvalgybos reikalas, prieš kurį „ant bėgių” gulėsi R. Karbauskis ir šalininkai. Energetinis saugumas konservatoriams yra antras pagal svarbą po krašto saugumo reikalų. Tai ką – jiems po tokių principinių balsavimų – tyliai nuleisti nosis ir toliau vadintis koalicija? Ar priversti R. Karbauskį keisti savo programą? Nepriversi, nes tai jo taip pat principinis reikalas. Taigi, kas gali paneigti galimybę, kad mes pirsime baltarusišką elektrą, pagamintą Astravo elektrinėje, pastatytoje nesilaikant pasaulinių standartų ir neprižiūrint Vakarų ekspertams? Ar konservatoriai ir tai pakeltų?

Galima suprasti konservatorius

Taigi galima suprasti, kodėl konservatorių pozicija pasikeitė po antrojo rinkimų turo. Mat pradžioje tikėtasi apytikrių lygiųjų, kai galima kalbėtis kaip lygus su lygiu ir vieną kartą pralaimėti, bet kitą – laimėti, ką nors įtikinus priešingoje barikadų pusėje. Kai konservatoriai rinkimus antrajame raunde pralaimėjo beveik perpus, jie suprato, kad sprendžiant valstybės reikalus nebeturės jokio balso, bet turės pasirašyti po įstatymais, kuriuos priims neprityrusių naujokų dauguma.

Tie, kurie šiandien agituoja už koaliciją su valstiečiais, kažkodėl apie tai negalvoja, kad jie bus atsakingi ne tik už pavykusius koalicijos partnerių sprendimus, bet ir už nepavykusius, netgi žalingus Lietuvai. Politikas Ž. Pavilionis mano, kad „valstiečių ir raudonųjų koalicija yra didesnis blogis Lietuvai: mažiau iniciatyvos, mažiau išėjimo į Vakarus, mažiau ryšių Vakaruose, kurie, manau, yra gyvybiniai”, – ir jis teisus, bet ar tą blogį su dvigubai mažiau balsų pavyktų amortizuoti ir ar netektų greitai pasitraukti? Jau dabar Ž. Pavilionis pripažįsta, kad galimi koalicijos partneriai nėra patikimi netgi užsienio politikos klausimu, kur iki šiol visos politinės jėgos buvo daugmaž solidarios: „Žinome, kad kitais metais Rusija rengia didžiausio masto pratybas ‘Zapad 2017’, kur bus šimtai tūkstančių karių aplink mūsų sienas. Na, man tikrai neramu su tokiais vadovais: nežinau, kaip jie reaguos, nežinau, kam jie skambins. Žinau, kad jie turi kam skambinti Maskvoje, bet tikrai nežinau, ar jie turi kam skambinti Washingtonė”.

Sunku patikėti, kad laimėtojai principiniais reikalais prie telefonų pokalbiui su Washingtonu sodintų „mažuosius” partnerius konservatorius ir apskritai – kad būtent jie koalicijoje būtų tas geležinis petys, atlaikantis blogio spaudimą. Mat kol kas viską žino ir viską sprendžia vienas Ramūnas Karbauskis... Na, bet kol šis tekstas buvo rašomas, koalicija dar buvo nepaskelbta, rankos nesukirstos, todėl lieka viltis, kad bus rastas mažiausio blogio Lietuvai variantas.

„Draugo”prenumeratoriai gali skaityti

„DRAUGA”

internete be jokio papildomo mokesčio. Pageidaujantys turėtų parašyti

apie tai administracijai: administracija@draugas.org ir gauti „log in”bei slaptažodį.

Skaitykite „Draugą”greičiau!

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by

the Lithuanian Catholic Press Society,

4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532.

Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284

Periodical class postage paid at Chicago, IL

and additional mailing offices.

Subscription Rates: \$150.00.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV – metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien – \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD): – metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00 • 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis oro paštu – metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA

JAV – metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00 • 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD) – metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00 • 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis: oro paštu – metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

Į Lietuvą reguliariu paštu – metams \$70.00

Mąžindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame.

„Draugo” prenumerata yra mokama iš anksto.

Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

Redakcija dirba kasdien, nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

Vyriausioji redaktorė –

Ramunė Lapas

vyr.redaktore@gmail.com

Techninis redaktorius –

Jonas Kuprys

Korektorė –

Dalia Sokienė

Administracija –

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

Reklama – Audronė Kižytė,

audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.

Nepanaudotų straipsnių nesaugojame.

Daugiau analizuoti intrigas lipdant valdančiąją koaliciją nėra prasmės. Rinkimus laimėjusi Lietuvos Valstiečių ir žaliųjų sąjunga (LVŽS) po ilgų apsimetinėjimų ir nenatūralių apgailestavimų prisipažino – valdant Lietuvą jiems talkins ne solidžią antrąją vietą politinėse varžybose iškovoję konservatoriai, o rinkimus skaudžiai pralaimėję socialdemokratai. Ir šis „valstiečių” – socialdemokratų tandemas, regis, gyvuos amžinai.

TS-LKD tampa skaitlingiausia opozicijos jėga. Ar konservatoriams derėtų verkti, kad ne jie pateko į ketverius metus Lietuvą valdysiančią koaliciją? Nemanau, kad tai – didelė bėda. Jau pirmosiomis valandomis po rinkimų rezultatų viešo paskelbimo buvo matyti: Ramūnas Karbauskis nemėgsta konservatorių-krikščionių demokratų. Antikonservatoriškų R. Karbauskio nuostatų nepastebėjo tik tie, kurie nenorėjo jų įžvelgti. Tad LVŽS ir TS-LKD koalicija vargu ar buvo įmanoma, net jei Gabrielius Landsbergis būtų itin uoliai pataikavęs.

Tačiau tai – ne vienintelė priežastis, kodėl konservatoriams-krikščionims nederėtų nusiminti (per prievartą mielas vis tiek nebūsi). Egzistuoja dar ir gyvenimiškosios patirties patikrinta pragmatiška taisyklė: į valdžią verta eiti tik tuomet, kai Seime turi užtektingai skaitlingą ir ištikimą daugumą. Jei tokių raumenų parlamente nėra, geriau sėdėti opozicijoje. Tad tapdama stipriausia opozicine jėga G. Landsbergio komanda dar turės galimybių parodyti savo pranašumus ir deramai pasiroš naujiems Seimo rinkimams 2020-aisiais metais.

O štai Žygimanto Pavilionio pozicija, esą jų partijai 2016-ųjų rudenį derėjo bet kokia kaina veržtis į valdžią, – nesuprantama. Nesuprantama pirmiausia todėl, kad tapę „jaunesniu broliu” konservatoriai nepajėgtų įgyvendinti savo politinių nuostatų ir tuo pačiu susikompromituotų rinkėjų akyse. Nejaugi buvęs diplomatas toks trumparegiškas – nemato šio pavojaus?

Juolab įtartini pareiškimai, girdi, „Maskva labai pasistengė, kad konservatorių neliktų valdančiojoje koalicijoje”.

Kad Kremlius deda milžiniškas pastangas stengdamas sukompromituoti konservatorius su krikščionimis demokratais, – nieko nuostabaus. Imperinės Rusijos jėgos šią politinę jėgą šmeižia, kritikuoja, neigia, koneveikia, bara, kompromituoja visais jai įmanomais būdais nuo pat 1990-ųjų, vos tik Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos – Atkuriamojo Seimo pirmininku tapo prof. Vytautas Landsbergis. Jei pamiršote kryptingas propagandines akcijas, nukreiptas prieš profesoriaus komandą, atsiverskite to meto spaudos leidinius. Kai kuriuose – nė vieno palankaus žodžio apie Kovo 11-osios Aktą paskelbusias jėgas. Viskas, ką jie daro, – blogai arba labai blogai. Jei tik nutiko Lietuvoje nelaimė, kalti ne tie, kurie ją iškretė, o būtent konservatoriai. Šis puolimas, beje, buvo nuolatinis, kryptingas, nuoseklus. Jis tęsiasi iki šiol. Tad žvelgiant plačiau, posakis, esą Kremlius meta milžiniškas jėgas kompromituojant TS-LKD partiją, – teisingas. Belieka tik stebėtis, kaip ši jėga išliko gyvybinga – sugebančia iškrovoti kelias dešimtis mandatų.

Tačiau užuominos apie „Maskvos pastangas” ši sykį greičiausiai turėjo visai kitokią prasmę. Tokius žodžius ištars politikas tikriausiai norėjo pabrėžti, kad konservatoriams – krikdemams derėjo braute brautis į valdančią koaliciją, o tai, kad partijos vadovybė nutarė stabtelėti, – galbūt Maskvos intriga...

Kad buvęs Lietuvos interesus kadaise Amerikoje profesionaliai gynęs diplomatas galėjo turėti tokių minčių, lapkričio 6-ąją diskutuota Nemiros Pumprickaitės vadovaujamoje LRT televizijos laidoje „Savaitė”. Laidoje dalyvavęs konservatorių-krikdemų partijos lyderis G. Landsbergis iš nuostabos gūžčiojo pečiais. Nesibičiulianti su R. Karbauskio partija nusprendęs partijos prezidiumas – Maskvos įkaitai arba Maskvos valios vykdytojai? Partijos pirmininkas G. Landsbergis kolegai partiečiui pažėrė priekaištų: „politinė nepatirtis, karštakošiškumas arba nežinomi motyvai”. O gal, sakau, tiesiog pragmatiškumas – noras vadovauti svarbiai ministerijai ne po ketverių metų, o dabar, čia, nedelsiant? Gal turima dar didesnių ambicijų – tapti partijos lyderiu?

Beje, lietuviškojoje žiniasklaidoje net šiandien, kaip ir prieš 20 metų, vyrauja tie straipsniai, kurių autoriai, kad ir atsargiai, bet vis tik linkę visur ir visada kaltinti konservatorius su krikdemais. Per pastutiniuosius keletą mėnesių, kai įsisiūbavo rinki-

Kodėl visur ir visada kalti konservatoriai?

GINTARAS VISOCKAS

minės aistros, aptikau, berods, tik vieną straipsnį, kuriame konservatoriai kritikuojami geranoriškai. Tai – Broniaus Matelio straipsnis „Valdančiosios koalicijos paieškos: kas, kam ir kokias pažymas turėtų nešioti” („Lietuvos rytas”).

Taip, G. Landsbergis po pirmojo rikimų turo išivaizdavo jau esąs premjeras. Po antrojo rinkimų turo suprato, kad ši sykį, deja, neteks tapti ministru pirmininku. Tad ar nuostabu, kad jaunasis politikas nusiminė ir priešiškausi nusiteikusiųjų pašaipiai kamantinėjamas išsiveidė? Br. Matelio patarimas logiškas – nereikėjo išsiveisti. Tiesiog vertėjo pajaukauti, kad buvo pamiršęs: „viščiukus skaičiuoja rudenį”. Tačiau Br. Matelio patarimas, jog „politikui privalu išmokyti pralaimėti” bei „politika – stipriųjų užsiėmimas”, – panašus į draugišką patarimą.

Bent jau draugiškesnis už buvusio Valstybės saugumo departamento (VSD) vadovo Mečio Laurinkaus tinklalapyje lrytas.lt paskelbtas įžvalgas „Kovos dėl valdžios įkarštyje – nepamatuotos konser-

vatorių ambicijos”. Straipsnio autoriaus priešiškus konservatoriams – akivaizdus. Ypač išiminė M. Laurinkaus sakiny: „Pagaliau smūgis į paširdžius – tegul koalicijos partneriai atneša rentgeno nuotraukas iš Valstybės saugumo departamento”.

Žinoma, G. Landsbergio pareiškimai, jog koalicijos sutartį pasirašantieji privalėtų savo praeitį savanoriškai patikėti VSD patikroms, – netikėtas.

Gal net iššaukiantis. G. Landsbergis tarsi norėjo pasakyti: „mes – švarūs it krištolas”, o kas jūs tokie?” Įžūlus dar ir dėl to, kad lietuviškieji įstatymai tokių patikrinimo procedūrų nenumato.

Ir vis tik norėtusi prisiminti posakį, jog atsarga gėdos nedaro. Jei įstatymai tokių patikrinimo procedūrų nenumato, gal reikia tobulinti įstatymus, užuot priekaištavus šią idėją iškėlusiams?

Įtartina dar ir tai, kad 2017-aisiais metais lėšų mūsų saugumui numatyta šiek tiek mažiau, nei buvo skiriama šiais, 2016-aisiais, metais. Finansų ministerijos pateiktas pasiūlymas nurėžti tegul ir nedidelę sumą iš VSD biudžeto – sveiku protu nesuvokiama. Visoms panašaus pobūdžio struktūroms finansavimas padidės. Net ir Priešgaisrinei gelbėjimo tarnybai, net ir kariuomenei, net ir Viešojo saugumo policijai. O štai žvalgybai, kuri yra pirmoji šalies apsaugos linija, – norima nurėžta.

Štai čia Maskvos pastangas įžvelgti jau lengviau...

Vilniuje bus paminėtas Washingtono Šiluvos Dievo Motinos koplyčios 50-metis

Washingtono Šiluvos Dievo Motinos koplyčia šiemet mini 50 metų sukaktį. Lapkričio 10 d. Bažnytinio paveldo muziejuje Vilniuje vyks konferencija, kurios metu žymūs dvasininkai pristatys šventovės istoriją ir pamaldumo tradiciją.

Vilniaus arkivyskupas Gintaras Grušas tars sveikinimo žodį ir pasidalins prisiminimais apie savo gimtojo miesto Washingtono lietuvių šventovę. Arkivyskupas Lionginas Virbalas kalbės apie Washingtono Šiluvos koplyčios 50 metų jubilėiaus šventimą ir ryšį su Šiluvos bazilika. Monsinjoras Rolandas Makrickas, remdamasis Washingtono Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo bazilikos ir Čikagos lituanistikos tyrimų ir studijų centro archyvų medžiaga, pristatys koplyčios kūrimosi istoriją ir joje dirbusius menininkus. Menotyrininkė dr. Neringa Markauskaitė aptars koplyčios ikonografinę programą.

Prieš penkis dešimtmečius atsiradus gali-

mybei JAV katalikų nacionalinėje šventovėje įrengti lietuvišką koplyčią, buvo paskelbtas lėšų rinkimo vajas. JAV ir Kanados lietuviai, vadovaujami vyskupo Vincento Brizgio, surinko 325 tūkst. dolerių. Tais laikais tai buvo didžiulė suma. Įrengti koplyčią buvo pakviesti garsiausi

Amerikoje tuo metu gyvenę lietuviai dailininkai. Vytautas Kašuba sukūrė Marijos statulą, Vytautas Kazimieras Jonynas – dvi mozaikas šoninėse sienose.

Marijos apsireiškimo Šiluvoje koplyčią JAV sostinės bazilikoje 1966 m. rugsėjo 3 d. konsekrovo vyskupas V. Brizgys. Kitą dieną Mišias koplyčioje aukojo Washingtono arkivyskupas Patrick Aloysius O'Boyle. Šventėje dalyvavo trys lietuviai vyskupai – V. Brizgys, Pranas Brazys ir Karolis Salatka, šeši amerikiečiai vyskupai, 100 lietuvių kunigų ir apie 6 tūkst. lietuvių pasauliečių. Šia proga buvo atliekamos Juozo Naujalio mišios „In honorem sacrorum vulnerum Christi”. Iškilės

dalyvius laišku pasveikino ir apaštališkąjį palaiminimą suteikė popiežius Paulius VI.

ELTA

Lietuva dėkoja Šventajam Sostui

Atkelta iš 1 psl.

Pasak ministro, žodžiai, kuriuos šiandien pasaulis girdi iš Šventojo Sosto, yra galingesni už ginklus, nes įkvepia milijonus žmonių kovoti už laisvę, žmogaus teises ir orumą. „Jeigu mes visi galėtume savo pavyzdžiu liudyti šiuos žodžius, tai pasaulis būtų geresnė vieta gyventi”, – sakė ministras minėjimo metu.

Ministras pasidžiaugė užsimezgunaiais glaudžiais santykiais su Vatikano diplomatine tarnyba, kurios žinios buvo labai vertingos Lietuvai būnant nenuolatine Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos

nare 2014–2015 m. „Norime tęsti šį glaudų bendradarbiavimą bei dėti visas įmanomas pastangas ieškant takaus konfliktų sureguliuavimo Rytų Ukrainoje, Pietų Kaukaze, Artimuosiuose Rytuose bei sprendžiant karinių veiksmų šiuose regionuose sukeltas humanitarines krizes”, – pažymėjo L. Linkevičius.

Susitikimo metu didelis dėmesys skirtas migracijos keliams išsūkiams.

Lietuvos ir Šventojo Sosto diplomatinių santykių atnaujinimo ambasadorių lygiu deklaracija pasirašyta 1991 m. rugsėjo 30 d.

ELTA

TELKINIAI

Gyvenimas Amerikoje pakeitė požiūrį į pasaulį, žmones ir save

Septynerius metus Amerikoje gyvenęs E. Skauronas kviečia dažniau klausytis širdies.

A. Vaškevičiaus nuotr.

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Kaunietis buvęs pedagogas Elegijus Skauronas šiomis dienomis išleidžia į Ameriką gyventi savo dukrą. Kita jo dukra jau ten su savo mama gyvena nuo 1999-ujų, kai šeima išlošė „žaliąją kortelę“ ir išvyko už Atlanto. Ten praleisti septyneri metai gerokai pakeitė E. Skauroną, kuris 2006-aisiais sugrįžo gyventi atgal į Lietuvą. „Niekada nesigailėjau, kad išvykau į Ameriką, kad pamaciau kitą pasaulį, kitokius žmonių santykius. Tie metai, praleisti už Atlanto, labai pakeitė mane. Ten būdamas supratau ir tai, kokia svarbi yra gimtinė, sava žemė, tad grįžau atgal“, – pasakoja kaunietis.

Elegijus vaikystės metus praleido nedideliame Kybartų mieste, esančiame pasienyje su Rusijos Federacijos Karaliaučiaus (Kaliningrado) sritimi. Jo tėvas darbavosi prekybos sistemoje, o mama Aldona Skauronienė dirbo bei daugiau kaip 40 metų pėsčiomis eidavo į anapus sienos esančius Eitkūnus (Černyševskojė). Ten, buvusioje Šilėnų (Pobedino) lietuviškoje mokykloje ji mokė pradinį klasių vaikus.

„Mama pradinį klasių moksleivius Karaliaučiaus krašte mokė nuo 1961 iki 1991 metų, po to dar vadovavo keletui fakultatyvinių užsiėmimų. Jos darbas buvo tikras pasiaukojimas, nes bet koku oru, dažnai ir per lietu ir purvynus apsiavusi auliniiais batais ji pėsčiomis lankė vaikų tėvus, prašydama leisti juos į lietuvišką mokyklą. Mamai buvo svarbu, kad vaikai nepamirštų savo šaknų, lietuvių kalbos, papročių, istorijos. Tam ji atidavė visą savo gyvenimą“, – pasakojo E. Skauronas.

Jis skaičiuoja, kad per tuos dešimtmečius pas A. Skauronienę lietuvių kalbos ir visų kitų mokomųjų dalykų mokėsi apie 800 vaikų. Didžioji dalis šią mokyklą baigusius pradinukų toliau mokslus tęsė Lietuvoje, daugelis čia ir pasiliko. Mokytojos iškiepyta meilė Lietuvai, jos kalbai, istorijai ne vieno gyvenimą pasuko taip, kad klausimo apie pasirinkimą net nekilo – ateitį jie siejo su savo tėvų gimtine, nes mokytoja visada ragino tėvus, kad vaikai ir toliau mokytųsi būtent Lietuvoje.

Elegijus pasakoja, kad jis kartu su dviem broliais taip pat mokėsi pas mamą Pobedino mokykloje, nes ji buvusi arčiau nuo namų nei Kybartų pradinė. Mokytoja puikiai grojo akordeonu, to ji išmokė ir Elegijų, kuris vėliau baigė muzikos mokyklą. Muzika užėmė svarbią vietą jo gyvenime.

„Mama davė labai daug, jos įtaką mano gyvenime visada jaučiau. Studijavau tuomečiame Vilniaus pedagoginiame institute, norėjau baigti geografiją ir kūno kultūrą, bet teko studijuoti istoriją. Po studijų vienoje Kauno rajono mokykloje mokiau istorijos, vedžiau ir kūno kultūros užsiėmimus. Tuo metu gyvenau su muzika – dainavau ansamblyje, grodavom įvairiose šventėse, vestuvėse. Po to buvo kitas laikotarpis, kai užsiėmiau maisto prekių gamyba ir prekyba – dirbau pas savo kurso draugą kaunietį, gaminome makaronus, kitus produktus“, – prisiminė kaunietis.

1999 metais jis su žmona išlošė „žaliąją kortelę“ ir greitai apsisprendė išvykti į Ameriką. Elegijui buvo 45 metai, jis norėjo permaitinti savo gyvenime, norėjo priimti naujus iššūkius, tad sutvarkė visus formalumus ir atsisirado New Yorke, Queens rajone, kur gyveno jo kaimynų dukra, pas kurią iš pradžių ir prisiglaudė.

„Pirmąsias dienas prisimenu kaip košmarą. Kiekvieną naktį pabudavau nuo didžiulio triukšmo, šiukšliavežių trenksmo, greitosios pagalbos automobilių, policijos sirenų. Jaučiausi kaip kalėjime, būdavo, kad iš nevilties verkiu, bet apie grįžimą atgal į Lietuvą minties nebuvo – galvojau, kaip užsikabinti, priprasti, prisitaikyti“, – pasakojo E. Skauronas.

Kaip ir daugelis naujųjų atvykėlių, Elegijus įsidarbino statybose, netrukus susirado nuomojamą būstą New Jersey, kuris po New Yorke buvo tarsi kaimas su savo ramybe. Šeimai norėjosi gyventi ten, kur buvo daugiau lietuvių, tad po metų persikėlė į Čikagą. Ten įsidarbino naujai atidarytoje prieskonių, džiovintų vaisių ir riešutų parduotuvėje Skokie rajone, kurios savininkas buvo žydų tautybės iš Rusijos ir kuri turėjo savo pirkėjus. Lietuviai ir rusai atvažiuodavo čia apsipirkti ir pabendrauti net iš kito miesto galo. Čia prabėgo dveji metai, darbas sekėsi gerai, bet atlyginimas buvo mažas, tų 7 dolerių už valandą nepakako, tad teko išeiti. Juo labiau kad jau tada Elegijui kilo minčių užsiimti prekyba, bendradarbiaujant su Kaune likusiu kurso draugu – vežti iš Lietuvos maisto produktus, saldumynus, vaisvandenis ir pardavinėti čia, Amerikos rinkoje.

„Čia nuomojome sandėlius ir iš Lietuvos vežėme makaronus, kuriuos man išvykus tebegamino mano draugas, taip pat čia keliavo ir saldainiai bei gaivieji gėrimai. Buvau nepatyręs, gal per daug pasitikėjau savimi, kita vertus, iš prigimties nebuvau verslininkas, tad ir šis verslas nepavyko – po dvejų metų teko jo atsisakyti.

Buvo sunkus laikas, bet man labai padėjo Amerikos lietuvių daktarė Meilutė Biskienė, kurią vadinu savo dvasios mokytoja. Ji pakeitė mano požiūrį į daugelį dalykų, mokė tolerancijos, supratimo, pakantumo, mokė priimti gyvenimo sunkumus. Ji labai mėgsta bendrauti su visais lietuviais, ypač su naujai atvykusiais, jiems negaili patarimų. Jos meilė Tėvynei, lietuvių kalbos grožiui, istorijai negali nežavėti. Esu jai labai dėkingas“, – kalbėjo E. Skauronas.

Pasak jo, per tuos metus Amerika darėsi vis labiau suprantama, artimesnė, žavėjo žmonių tarpusavio santykiai, nuoširdumas, atvirumas, tolerancija kitai nuomonei, kitos tautybės

ar religijos žmogui. Visa tai neatpažįstamai pakeitė ir patį Elegijų, kuris sakosi sutikęs daug labai gerų žmonių tarp lietuvių, emigravusių į Ameriką po Antrojo pasaulinio karo.

„Po to teko dirbti Čikagos Loyola universiteto apsaugoje, kartu darbau ir prižiūrėdamas apartamentus. Pamažu, diena po dienos keičiantis mano supratimui apie tikrąsias gyvenimo vertybes, artėjo ir apsisprendimas grįžti gyventi į Lietuvą. Tai nebuvo greitas sprendimas, bet į jįėjau, suprasdamas, kad metai bėga, man jau šešta dešimtis, kad turiu gimtinę, kur galiu gyventi ir dirbti man patinkantį ir artimą darbą.

Galų gale supratau, kad svarbu ir sveikata, kad ne vien dėl dolerio turiu nuo ryto iki vakaro dirbti, kad yra ir kitų vertybių. Pradėjau geriau suprasti ir tuos 'dipukų' pasakojimus, kai jie sakydavo, jog čia atvažiavus nebuvo dienos, kad apie Lietuvą negalvotų. Tad nutariau klausyti ne proto, bet širdies ir grįžau namo, į Lietuvą“, – pasakojo jis.

Čia parvažiavęs 2006-aisiais jis grįžo į mokyklą ir gavo mylimą darbą – dėstė vaikams technologijas ir mokė dirbti su mediena bei metalu. Mokykloje dirbo iki 2014-ujų, po to išėjo į pensiją. Į Ameriką dar buvo sugrįžęs kelis kartus paviešėti, ten lankėsi ir praejusią žiemą. Su žmona keliai išsiskyrė, ji ten ir pasiliko, dirba prižiūrėdama senus žmones. Elegijui buvo galimybių geriau pažinti šią šalį, pakliauti, pamatyti ir Niagaros krioklį, nacionalinius parkus, kitas gražias didžiulės šalies vietas.

„Mokykloje vaikams visada sakiau – pasirinkite tai, ką mėgstate, būkite savo vieno pasirinkto dalyko profesionalais, klausykite širdies. Sugrįžęs po daugelio metų į mokyklą mokinius, žinoma, radau kitokius, bet tikrų mokytojų idealistų šiandien mokykloje yra nedaug – daugelis tik atbūna savo valandas pamokose. Aš stengiausi dirbti būtent taip ir džiaugiuosi, kad mokiniai tą vertino“, – prisiminė mokytojas.

Prisimindamas Amerikoje praleistus metus ir matydamas, kaip jie iš esmės pakeitė paties supratimą apie daugelį dalykų, E. Skauronas ir kitiems pataria dažniau klausytis širdies, o ne tik vadovautis protu. Jis kviečia drąsiai priimti iššūkius ir nebijoti keistis, kol dar nevēlu.

Elegijus Skauronas Čikagoje su Meilute Biskiene.

Asmeninio archyvo nuotrauka

„Sieloje” – Šlipa tapybos paroda „Meilė”

Iš ciklo „Meilė”.

Prieš porą metų („Draugas”, 2014 m. birželio 19 d. laidoje) mūsų skaitytojams pristatėme spalvingą menininką Artūrą Šlipavičių-Šlipą, tuomet dalyvavusį kasmetinėje New Yorko meno mugė „Artexpo New York 2014”. Tuomet lietuvis buvo vienas iš 66 laimingųjų kūrėjų, iš maždaug 10 tūkst. menininkų atrinktų dalyvauti parodoje – kategorijoje „Solo”, kurioje prisistato nepriklausomi menininkai.

Dailininkas A. Šlipavičius-Šlipas prie savo darbo „Laiškas” „Artexpo” parodoje New Yorke. Asmeninio albumo nuotr.

Prieš dvejus su puse metų į „Artexpo” dailininkas atvežė, jo žodžiais, tai, kas pakankamai stipriai ir labai „riebiai” jį atstovauja: 3 originalus iš jo garsaus tapybos-muzikos projekto „Lethe”, keliolika darbų iš paskutinio tapybos-muzikos projekto „Meilė”, taip grupės „Ir Visa Tai Kas Yra Gražu Yra Gražu” albumus, kurie, pasak menininko, neatsiejami nuo jo gyvenimo ir kūrybos.

New Yorko mugėje dailininkas atstovavo ne tik save, bet ir Lietuvą. Lietuvos vardas didelėmis raidėmis buvo užrašytas ant menininko stendo. Dailininkas sulaukė daug dėmesio ne tik iš mugės lankytojų, bet ir iš įvairių galerijų, kurios panoro eksponuoti išspūdingus menininko paveikslus.

Ir štai visai netrukus, jau šį šeštadienį, A. Šlipavičius-Šlipas vėl kviečia į parodą, kuri šįkart bus surengta Čikagoje (Lemonte), Lietuvių dailės muziejuje, „Sielos” galerijoje. Dailininkas atvežė didelę ir brandžią savo darbų kolekciją. Jis ištikimas savo temai – paroda vadinasi „Meilė”, o jos atidarymas įvyks lapkričio 12 d. 7 val. v.

Dailininkas Šlipas yra laikomas tarpdisciplininio meno pradininku Lietuvoje. Jo ir kino režisieriaus Artūro „Baro” Baryso įkurta grupė „Ir Visa Tai Kas Yra Gražu Yra Gražu” („I.V.T.K.Y.G.Y.G.”) savo

pasirodymuose sujungia dailę, muziką ir vizualinius menus. Savo personalines parodas dailininkas yra surengęs Lietuvos, New Yorko, Berlyno, Lvovo, Leono ir Maskvos galerijose. Menininko biografija yra spalvinga. Joje ir 1987 m. pasaulinio susidomėjimo sulaukęs tapybos-muzikos projektas „Haruspicija” (1990 m. transliuotas Italijos televizijoje), teigiamos muzikinio žurnalo „Rolling Stone” recenzijos, kelios dešimtys personalinių parodų, dalyvavimas daugelyje grupinių parodų ir projektų. 1990–2000 m. tapybos-muzikos projektas „Lethe” (Šlipas ir V. Labutis-muzika, tapyba – Šlipas, plokštelės dailininkas ir iniciatorius – Šlipas) susilaukė tarptautinio pripažinimo. Pagal šį projektą buvo sukurtas animacinis filmas, kurį rėmė Lietuvos kultūros ministerija. 2010 m. virtualioje Anglijos meno erdvėje „Saatchi Gallery” – autoportretas (aliejus, tapyba) pateko į 2010 metų geriausių pasaulio paveikslų 50-uką. 2006–2010 m. Šlipas sukūrė netradicinį post-modernistinį paveikslą – objektą „Žalgiris In Memoria”, skirtą paminėti 600 metų pergalės jubiliejų. Šio paveikslo aukštis siekia 6,50 m, o plotis – 3,50 m. Paveiksle įmontuoti du netradicinio formato vitražai.

Menininkas gyvena netoli Vilniaus – Rudaminoje. O savo trijų-penkių metro paveikslus tapo sodyboje prie Žaliųjų ežerų. Jis savo mūza laiko žmoną Arūnę, su kuria kartu jau daugiau nei trisdešimt metų ir augina tris sūnus: Ažuolą, Perkūną ir Vėją.

Džiazo improvizacijų vakaro svečiai – Simona ir Dorsey Minns.

Instaliacijų ir improvizacijų vakaro dalyviai.

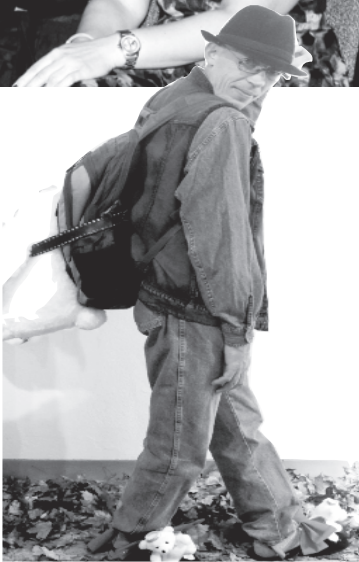

Galerijos šeimininkę Astą Zimkienę taip pat buvo sunku atpažinti! Šalia – Benas Laurinaitis.

Rudeniškai jauki „Siela”

Halloweeno išvakarėse, spalio 29-osios vakarą, „Sielos” galerija neatpažįstamai pasikeitė: grindys pasidengė nukritusiais rudeniniais lapais, virš galvų pakibo lietaus lašai ir lietsargiai... Instaliacijų parodą čia surengė dailininkai Alvydas Pakarklis, Sonata Kazimieraitienė, Izida Valatka, Aidas Mikelėnas, Irena Šaparnienė, Marija Zinkutė, Vidas Zimkus, Ramūnas Inokaitis, Artūras Šlipavičius-Šlipas, Virga Rimeika, Rasa Ibianskienė. Kai kurie svečiai taip pat buvo kūrybiškai nusiteikę – jeigu nieko daugiau, bent atsiliepę į raginimą atvykti į renginį apsiavus minkštomis šlepetėmis. Jaukią rudeninę erdvę užpildė svečių iš Bostono – Simonos ir Dorsey Minns atliekamos džiazo improvizacijos.

Audronės Kižytės nuotraukos

Gen. Daukanto šaulių kuopos narys Artūras Davydaitis šią mešką laimėjo šaulių gegužinės loterijoje – nuo tol su ja nesiskiria.

Lietuvoje siūtus gaminius galite rasti visame pasaulyje

Įmonės „Vike“ vadovė Viktorija Čeplikė.

„Vike“ nuotr. „A Grupės“ gaminama miegamojo ir interjero kolekcija.

Įmonės „Mikim“ įkūrėja Justina Obolevičienė. A. Zailsko nuotraukos

ALGIRDAS ZAILSKAS

Lietuvos siuvimo įmonės nuo seno garsėja kokybe. Įmonės išvysčiusios platų partnerių tinklą daugelyje šalių, todėl yra tikimybė, jog net Amerikoje besimatuodami naują rūbą etiketėje išvysite užrašą „Made in Lithuania“. Kalbėjomės su Lietuvos įmonėmis, kurios siuva užsienio rinkoms.

Produkcija iš lino parduodama ir Amerikoje

Įmonė „A Grupė“ audžia lininius ir puslininius audinius bei gamina produkciją voniai, pirčiai, namams. Įmonės atstovai pastebi, kad sintetinių gaminių rinkoje gausu, tačiau žmonės visame pasaulyje nori natūralių gaminių, todėl renkasi liną. Linas, tuo tarpu, ne auginamas Lietuvoje (kaip daugelis galėtų pagalvoti), o įvežamas iš Prancūzijos, Lenkijos ar Kinijos.

„A Grupė“ turi partnerius Amerikoje, kurie parduoda prekes su lietuvių prekės ženklu. Pavyzdžiui, „ABC Home“ New Yorke. Taip pat gaminami produktai žymiems prekės ženklams. Iš viso įmonė eksportuoja į maždaug 30 šalių.

Batai vokiečiams siuvami Šiauliuose

Apie 90 proc. produkcijos eksportuojanti Šiaulių įmonė „Sabalin“ batus siuva Vokietijos prekės ženklams „Salamander“ ir „Esprit“, britų „Russell & Bromley“ ir kitiems. Šiauliuose kokybiška avalynė gaminama ne atsitiktinai – tarpukaryje mieste buvo pagaminama apie 60 proc. visos Lietuvos avalynės.

Įmonės atstovai atkreipia dėmesį, kad Lietuvoje avalynės gamintojai profesiskai neruošiami, todėl yra sudėtinga rasti darbuotojų.

Parduoda per Etsy.com

JAV rinką taip pat pasiekia ir mažesni Lietuvos gamintojai. Štai, pavyzdžiui, rankų darbo tekstilės gaminius vaikams su prekės ženklu „Keturios kėdutės“ gaminanti įmonė „Mikim“ Jungtinėse Valstijose parduoda

per prekybos platformą Etsy.com.

Paklausiau „Mikim“ įkūrėjos Justinos Obolevičienės, ar galėtų kažkuo išskirti JAV pirkėjus nuo kitų ir kokias prekes labiausiai perka amerikiečiai. Justinos teigimu, amerikiečiai diktuoja tendencijas, kurios vėliau pasiekia ir Lietuvą. Įmonės įkūrėja pastebi, kad JAV perkamas platesnis prekių asortimentas ir, palyginus, skiriamas didelis biudžetas vaikų tekstilei. Taip pat JAV klientai turi poreikį pasiruošti iš anksto dar prieš kūdikiui gimstant, ko Lietuvoje nėra.

Vertinama lietuviška kokybė

Šiaulių įmonė „Aderlita“ didžiausią dalį gaminių siuva Švedijos įmonėms. Viena jų – „Roderbjer“, kurios produkciją galima nusipirkti ir JAV. Tuo tarpu, „Roderbjer“ dizainerė gyvena ir kuria New Yorke.

„Aderlita“ direktorius Dainius Latvėnas pastebi, kad etiketėse esantis užrašas „Made in Lithuania“ vertinamas kaip kokybės garantas. Prekės ženklams yra pliusas, jeigu drabužis siūtas Lietuvoje.

„Vike“ siuvami rūbai iškeliauja į visą pasaulį

Plačiau papasakoti apie savo verslą sutiko Kaune įsikūrusios įmonės „Vike“ vadovė Viktorija Čeplikė. Viktorijos vadovaujama įmonė aktyviai dirba su užsienio užsakovais – didžioji dalis produkcijos išvežama į Di-

džiją Britaniją, Skandinavijos šalis ir Prancūziją. Pokalbio metu Viktorija užsiminė, kad dalis jų įmonės siuvamų rūbų taip pat pasiekia ir JAV – kaip tik šiuo metu kelionei už Atlanto pakuojami vyriški paltai. „Vike“ produkcija pasiekia net Kiniją ir Japoniją.

– Kaip sekasi dirbti su partneriais užsienyje?

– Iš esmės gerai, su tam tikrais iššūkiais. Didžiausias iššūkis – skirtingi mentalitetai, todėl kiekvieną klientą pirmiausiai reikia pažinti. Pavyzdžiui, prancūzų reikalavimai gali skirtis nuo skandinavų. Bendradarbiavimą labai palengvina geresnis šalies, su kuria dirbame, pažinimas. Aš asmeniškai keliauju į valstybes, kuriose yra mūsų klientai, ir ten lankau parodas – taip galiu geriau suvokti, kaip tie žmonės gyvena, koks jų mentalitetas ir kas jiems yra svarbu.

– Kaip užsienyje vertinama Lietuvoje siūta produkcija? Kas mūsų pagrindiniai konkurentai ir galbūt esame geresni už juos?

– Mes nesame pigiausi, bet kokybės atžvilgiu esame visa galva aukščiau už kaimynus. Geras Lietuvos tekstilės gamintojų kainos ir kokybės santykis mus „veža“ į priekį. Užsienio partneriai taip pat pakankamai lengvai supranta mūsų mentalitetą – esu girdėjusi iš užsakovų, kad su lietuviais daug lengviau susitarti nei, tarkim, su estais, latviais ar lenkais. Lietuvių įmonėse taip pat dirba vis daugiau jaunų žmonių, kurie sugeba tiesiogiai

anglų kalba bendrauti su klientais. Todėl esame operatyvesni.

– Kaip Jūs manote, kodėl sugebame siūti tokios aukštos kokybės gaminius?

– Lietuvių moterims siuvimas yra tarsi užkoduotas genuose, siuvimui jos yra itin gabios. Įmonėje ne kartą pastebėjau, kad moterys, net ir neturinčios itin daug siuvimo įgūdžių, siūti labai greitai išmoksta. Moterys taip pat yra labai kruopščios. Svarbu ir tai, kad sąlygos šalies siuvyklose sparčiai gerėja.

Kokybė taip pat priklauso nuo įmonės filosofijos. Mums svarbiausia – itin aukšta kokybė, esame įdiegę labai griežtą gamybos kontrolę. Tiesiog įpratome dirbti gerai.

– Su kokiomis problemomis šandien susiduria siuvimo verslas?

– Didžiulė problema – siuvėjų trūkumas, nors situacija gerėja. Vis dar gajus yra mitas iš sovietinių laikų, jog siuvėjo darbas yra nepaprastai sunkus ir alinantis. Dėl to jaunimas nesisirytą mokyti šio amato, profesinės mokyklos, ruošiančios siuvėjus, nesusirenka pakankamai mokinių. Taip pat trūksta specialistų: technologų, meistrų. Didelės problemos kyla vien dėl to, kad profesija yra labai nuvertinama. Tačiau manau, tik laiko klausimas, kada situacija pasikeis. Prognozuju, kad po dvejų-trejų metų, nes profesija tampa prestižine ir itin paklausia.

– Ačiū už pokalbį.

Šiaulių įmonės „Sabalin“ gaminama avalynė iškeliauja į Vokietiją, Didžiąją Britaniją ir Suomiją.

„A Grupė“ taip pat gamina rankšluosčius, chalatus, šlepetes ir kitą produkciją.

V. Adamkus: „Aš būčiau kitoks, jeigu ne bendravimas su kiekvienu iš jūsų”.

VDU vadovų staigmena Prezidentui – pilno ūgio portetas, kurį nutapė Aleksandras Vozbinas.
Džojos Barysaitės, 15 min.lt nuotr.

Prezidentas Valdas Adamkus: „Alternatyvos laisvei – nėra”

Atkelta iš 1 psl.

Tačiau Valdas Adamkus per visus šiuos metus išliko mylimiausias ir gerbiamiausias politikas, šalies vadovas, turintis gerą vardą ir tarptautinėje visuomenėje.

V. Adamkus Lietuvos prezidentu tapo 1998 metais. Jis į šalies gyvenimą įnešė naują politinę kultūrą, pakeitė Lietuvos įvaizdį tarptautiniuose vandenyse.

Būtent V. Adamkaus prezidentavimo metais šalis įstojo į NATO ir Europos Sąjungą. Dėl neįtikėtinai ekonominio pakilimo spartos Lietuva buvo praminta „Baltijos tigras”.

Prezidentas V. Adamkus kadenciją baigė 2009 metais. Ir, kaip pats sako, labiausiai didžiujosi matydamas Lietuvą laisvą tarp laisvų pasaulio valstybių, turinčią savo svarią nuomonę, į kurią atsižvelgiama tarptautiniu mastu.

V. Adamkus gimė Kaune 1926 m. lapkričio 3 d. Viename dokumentiniame filme užfiksuota jaudinanti akimirka, kai jis, vaikščiodamas po Kauno Žaliakalnį, žiūri į plytų krūvą. likusią nugriovus namą, ir sako: „Štai tik tiek liko iš namo, kuriame aš gimiau ir užaugau”.

Jam teko daug patirti, daug matyti. Lietuvos pakilimai ir nuopuoliai lietė ne tik jo protą, bet ir širdį. Po pasitraukimo iš Lietuvos, blaškymosi po karo nusiaubtą Europą, į Jungtines Amerikos Valstijas išplaukė laivu su vos penkiais doleriais kišenėje.

Tačiau vidinė inteligencija neleido užsibūti gamykloje juodadarbiu. Sparčiai kilo savo likimo laiptais aukštytyn: nuo jaunuolio tepaluotomis rankomis ir kruvinais pirštais, iki studento universitete, iki aukšto valdžios pareigūno.

Bet jis niekada nepamiršo savo tėvynės. Nesitenkino protesto akcijų prieš Lietuvos okupaciją rengimu ir dalyvavimu jose – V. Adamkus, pasinaudodamas savo diplomatinio pasu ir neliečiamybe, kasmet, o kartais ir dažniau, savo bagaže perveždavo draudžiamą literatūrą.

Įsiminė ir dar vienas faktas – V. Adamkui viešint Lietuvoje, vyko pats didžiausias Lietuvos Persitvarkymo sąjūdžio mitingas Vilniaus Vingio parke. Sąjūdžio vadovai jį pakvietė į tribūną, tačiau jis susitvėrė, nors, kaip vėliau pasakojo, širdis plyšo – taip norėjo pirmą kartą po beveik 50 metų tarti žodį Lietuvoje lietuviškai. Atsisakė, nes suprato – Kremlius būtų įgijęs svarų įrodymą, kad Lietuvos Atgimi-

mas – JAV imperialistų ir „darbo liaudies išnaudotojų” projektas.

Raudonas kilimas

Jubiliejaus šventės kulminacija šeštadienį vyko Kaune, Prezidento V. Adamkaus vaikystės ir jaunystės mieste, pilnutėlėje Vytauto Didžiojo universiteto, prie kurio atkūrimo jis labai daug prisidėjo ir kurio tarybos narys tebėra lig šiol, salėje. Čia daugiau nei septyni šimtai iškiliausių šalies politikų, diplomatų, akademikų, verslininkų, pramogų pasaulio atstovų ir Prezidento bičiulių laukė V. Adamkaus ir jo charizmatiškosios žmonos Almos (vaizdas buvo transliuojamas į salę), plojimais sutiko juos lipančius iš automobilio ir plojo visą laiką, kol, pasisveikinę su Kauno miesto ceremonmeisteriu ir mojuodami juos pasitikusiems žurnalistams, miesto bei universiteto vadovams, raudonu kilimu išklotais laiptais jie kilo į viršų ir įžengė į salę.

Iškilmingą renginį pradėjo Vytauto Didžiojo universiteto rektorius Juozas Augutis. Jis kalbėjo apie kadenciją baigusio Prezidento ryšius su Kaunu ir šiuo universitetu. „Prezidento V. Adamkaus meilė ir parama universitetui jaučiama nuo pat universiteto atkūrimo”, – sakė rektorius. J. Augutis pabrėžė V. Adamkaus asmenybę, išsiskiriančią nuoširdumu, atvirumu ir tolerancija.

Nuoširdi rektoriaus kalba baigta didele staig-

mena kadenciją baigusiam Prezidentui – jam padovanotas jo natūralaus dydžio portretas, nutapytas vieno žymiausių Lietuvos menininkų – Aleksandro Vozbino.

Šmaikščiai prisiminta Prezidento vaikystė – tiksliau, jo krikštynos. Suprantama, jos įamžintos nebuvo, tačiau naujojo lietuviško serialo „Laisvės kaina. Savanoriai” kūrėjai didžiuliame ekrane pasakojo, kaip V. Adamkaus krikštatėviu tapo Lietuvos ministras pirmininkas ir užsienio reikalų ministras Augustinas Voldemaras.

Perduoti sveikinimai nuo Ukrainos prezidento Petro Porošenko, kuris aukštai įvertino V. Adamkaus nuopelnus jo šalies keliui į laisvę, padėjo už diplomatinę paramą Ukrainai labai sunkiu laikotarpiu – Oranžinės revoliucijos dienomis, kai vyko atkaklios derybos tarp tuometinės prorusiškoms komunistinės valdžios ir permainų bei laisvės trokštančių ukrainiečių. Šias, ne sykį nutrūkusias ir jau, rodės, beviltiškas derybas V. Adamkus prisimena lig šiol. Už tas pastangas P. Porošenko mūsų Prezidentui įteikė vieną garbingiausių Ukrainos apdovanojimų – Kunigaikščio Jaroslavo ordiną.

Čia – pas jus, čia – pas mus

Iki ašarų jaudinančią kalbą pasakė Lietuvoje labai mėgiamas kunigas Ričardas Doveika:

„Iševio patirtis jumyse augino ryžtą ir apsisprendimą, galimybes ir nuojautą, išryškino veiklą ir suteikė entuziazmo. Jūs nenuleidote rankų, nesusinėliavote su aplinka, nepriėmėte realybės, kaip amžinos ir nepakeičiamos, neišsivadėjote ir nedūsavote, nesipiktinote ir nepasmerkėte – jūs veikėte! Ir vis atirasdamas galimybes, kurias geriausiai išnaudojote. O kai turėjote galimybę sovietmečiu pamažu grįžti ir aplankyti Tėvynę, ką atradote joje? Pats liudijate, kad pamatėte akis nuleidusius vaikščiojančius žmonių šešėlius, svetimos kalbos išsigalėjimą, žmonių baimę ištirpimo sistemoje pagundą... Ir koks buvo jūsų atsakymas? Išsivadėjote? Nusigrėžėte? Kritikavote? Moralizavote? Elgėtės kaip nemaža dalis šiandienos išeivių, kurie pareiškė: *čia – pas jus... Čia – pas jus tokia netvarka, o pas mus – taip gera, tvarkinga, saugu gyventi?*

Iš jūsų – jokio priekaišto. Jokios arogancijos. (...) Tik supratimas, kaip dar labiau pasižvelgti Tėvynės ir žmonių labui.

Jau 65-erius metus kartu – Alma ir Valdas Adamkai.

Nukelta į 11 psl.

ZIGMAS TAMAKAUSKAS

Šių metų Vėlinių išvakarėse, kaip ir kiekvienais metais, Vengrijos ambasada vėl pakvietė kartu pabūti ir prisiminti 1956-ųjų metų įvykius Vengrijoje bei jų atgarsius Lietuvoje. Tų įvykių metu buvo pademonstruota lietuvių ir vengrų tautų vienybė trokštant vieni kitiems laisvės. Vėlinės Lietuvoje lyg tapo pasipriešinimo sovietiniam okupantui simboliu. Minėjimai vyko Kaune ir Vilniuje.

Nuo tų įvykių mus skiria jau 60 metų trukmė. Abi kovojusios už savo laisvę tautos, nugalėjusios sovietinį imperializmą, sutraukė nelaisvės pančius. Tačiau istorinė – lietuvių ir vengrų tautų tuomet parodytos vienybės atmintis liko gyva. Gyvi ir prisiminimai. Aš tada buvau Vilniaus universiteto antro kurso studentas. Gyvenome keturiose netoli Vingio parko vadinamajame Čiurlionio bendrabutyje. Daugelis iš mūsų turėjome jaunatviško idealizmo sparnus, didelį Lietuvos likimo rūpestį, stengiantis savo veikla ir įgytomis žiniomis išlaikyti jos gyvybingumą. Šiuos siekius lyg palaikė savo dėstomomis paskaitomis patriotinės savimonės nepraradę mūsų iškilūs dėstytojai Zigmas Zinkevičius, Meilė Lukšienė, Vanda Zaborskaitė, Irena Kostkevičiūtė, Jurgis Lebedys, Juozas Pikčilingis, Vincas Urbutis ir kt. Vėliau, prasidėjus partokratiniam siautėjimui kai kurie iš minėtų dėstytojų buvo kaltinami, kad apie juos „sukosi nacionalistiškai nusiteikę“ studentai...

Savo veikloje bandėme derinti įvairias veiklos priemones. Su kai kuriais studentais, sudarę slapta patriotinės krypties būrelį, laiminant kunigui, davėme priesaiką Dievui ir Tėvynei Vilniaus Aušros Vartų bei Kauno arkikatedros bazilikos koplyčiose. Į pagrindinės organizacijos veiklą bandėme įtraukti ir rusų kalbą studijavusį, kaip mums tada atrodė, gana rimtą, mąstantį studentą Bronių Kuzmicką, bet jis, nurodęs kai kurias priežastis, prisidėti prie mūsų darbo galima sakyti sąžiningai atsisakė. Vėliau jis baigė filosofijos mokslus, prasidėjus atgimimui – įsijungė į Sąjūdžio veiklą, tapo Aukščiausiosios Tarybos (Atkuriamojo Seimo) nariu, pirminko pavaduotoju, filosofinių veikalų autoriumi. Stengėmės aktyviai dalyvauti ir atviroje studentiško gyvenimo visuomeninėje veikloje. Mūsų bendrabučio kambarys, nepaisant, kad jame pasikabinome Rafaelio „Siksto Madonos“ reprodukciją, buvo įvertintas pavyzdingo kambario statusu. Tik vienas kitas į jį užsukęs „svečias“ pamurmėdavo, kad ši reprodukcija kelianti religinę nuotaiką... Tokiam patardavome labiau pasidomėti tauraus gyvenimo žingsniais, dailės istorija. Kambario draugas Algirdas Vaitkus, turėjęs kurse didelį autoritetą, gražiai smuikavo, Adolfas Gurskis garsėjo savo poetiniu talentu ir gera diktacija, aš taip pat bandžiau mokytis groti net dviem instrumentais. Mūsų surengtose studentiškos vakaronės skambėdavo lietuviškos dainos, poezijos posmai. Malonu prisiminti, kad universiteto vadovybė patenkino mūsų prašymą, kuriame prašyta rusų kalbos discipliną nukelti į neprivalomų dalykų sąrašą. Respublikos vadovybės prašėme, kad Vilniaus centrinei gatvei būtų gražintas Gedimino prospekto vardas. Šiuo prašymu susidomėjo KGB. Čekistai stengėsi per savo agentus išaiškinti šio ra-

Vėlinių aidai

Kauno senosiose kapinėse prie Memorialo. Vengrijos nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius J. E. Zoltan Jancsi – antras iš dešinės.

Prie Atminimo lentos Vilniuje – Vengrijos ambasadorius J. E. Zoltan Jancsi ir minėjimo dalyvių grupė.

šinio iniciatorius. Kai atsirado studentiškos kepuraitės, nutarėme paraginti studentišką jaunimą sekmadieniais sutartą valandą drauge viešai dalyvauti šv. Mišių aukoje Šv. Mikalojaus bažnyčioje, parodant ištikimybę nepalaužtai ateistinių vėjų krikščioniškai pasaulėžiūrai, savo tautinei dvasiai. Bažnyčioje su dideliu dvasiniu pakylėjimu klausydavome tuometinės Konservatorijos talentingo studento Kaspyčio Matulionio giedamos giesmės (už giedojimą bažnyčioje jis buvo pašalintas iš konservatorijos, baigė pog-

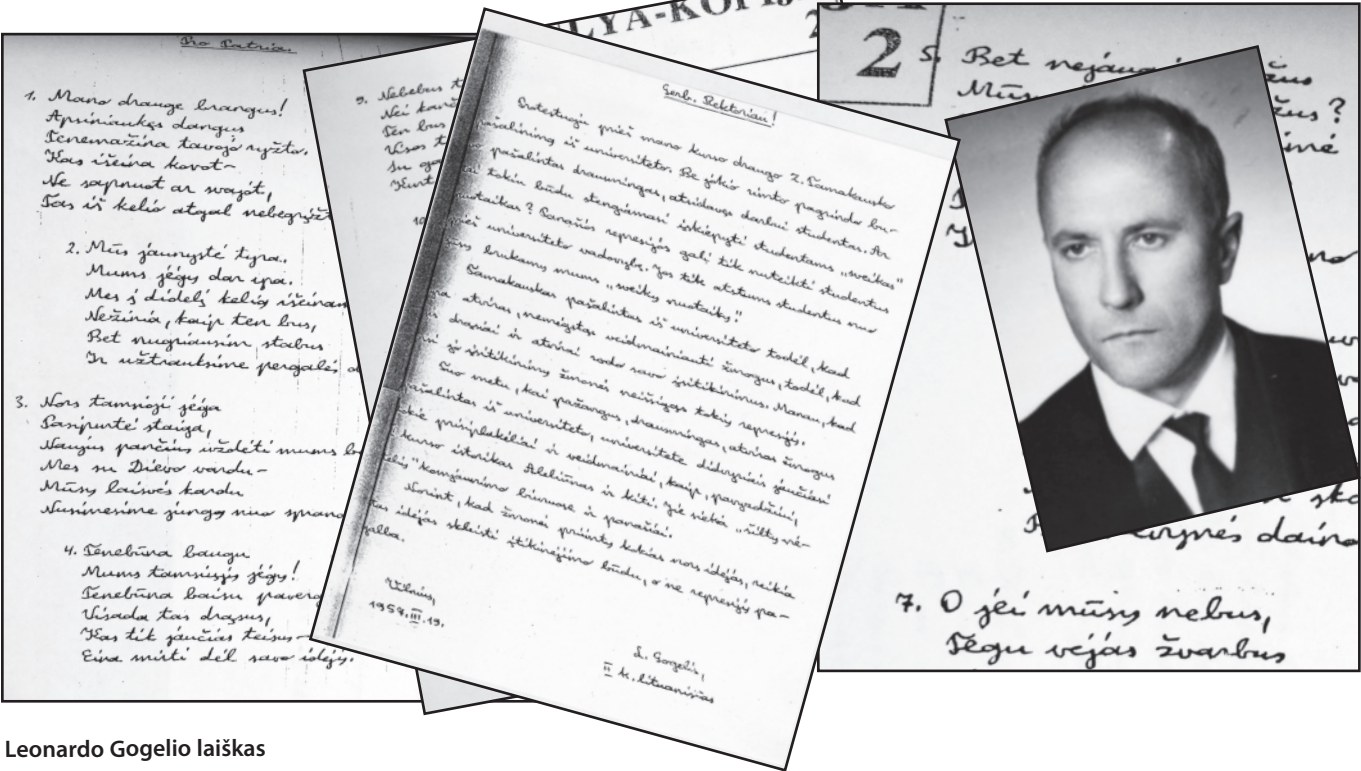
rindinę kunigų seminariją, tapo pasišventęs kunigas, legendinės „Kronikos“ leidimo talkininkas, sovietinių lagerių kalinys – kovotojas už Bažnyčios ir Lietuvos laisvę). Jo balsas, pragydęs galingu tenoru, suvirpindavo visą bažnyčią, paskatindamas susirinkusius dar arčiau glautis prie altoriaus, prie amžinojo Gėrio šaltinio.

Artėjo 1956 metų Visų Šventųjų diena. Nutarėme sutvarkyti apžėlusius krūmais lietuvių karių kapus Rasų kapinėse. Išvakarėse prie kapinių tvoros paslėpėme tvar-

kymo įrankius. Dieną po paskaitų mūsų lituanistinių studijų vienminčių studentų būrelis kibo į darbą. Dirbome iki vėlyvo vakaro. Širdyje taip buvo gera – vakaro tamsą lyg nušvietė mūsų nuoširdaus darbo šviesa, susiliejęsi su žuvusių Lietuvos žemės gynėjų atminimo dvasia, suspindusia mūsų maldoje ir šviečiančių žvakių blyksniuose. Džiaugiausi, kad ir vėliau šį mūsų pradėtą Rasų kapinių tvarkymo darbą tęsė tame pačiame universitete fizikos mokslus studijavęs mano sūnus Gediminas, neaiškiomis aplinkybėmis sovietiniais metais žuvęs kraštotyrinėje ekspedicijoje.

Po kelių dienų su kauniečių jaunimo būreliu tokio darbo ėmėmės ir Kauno senosiose kapinėse. Sutvarkėme apleistus 1941 metų Birželio sukilėlių, lietuvių karių ir pažymėtus lėktuvų propelerių kryžiais lakūnų kapus.

Kelios dienos buvo likusios iki Visų Šventųjų dienos vakaro. Vengrijoje vyko masinė antisovietinė akcija, aidėjo šūviai, iš vėliavų iškirpti sovietiniai simboliai: skylėtosios vėliavos tapo sukilėlių ženklu. Tautos valia prie valdžios vairo grįžęs politinių reformų iniciatorius Imre Nagy skelbia Vengrijos neutralitetą, išstojamą iš sovietinio Varšuvos pakto, reikalauja iš šalies išvesti sovietinę kariuomenę. Kyla Vengrijos revoliucija – laisvės viltis visoms sovietų pavergtoms tautoms. Tokiame fone surengėme studentiško jaunimo vakaronę universiteto Istorijos filologijos fakulteto didžiojoje auditorijoje. Prisirinko tiek jaunimo, kad negalėjo sutilpti į auditoriją, buvo pilnas ir koridorius. Iš anksto buvo numatyta kryptinga partokratų neiššifruota programa. Sklido lietuviškos dainos, sukosi poros. Numatytos pertraukos metu mūsų bendramintis Adolfas Gurskis raiškiai perskaitė iš neseniai išleisto Maironio raštų dvitomio „Jaunosios Lietuvos“ poemos šeštosios giesmės ištrauką „Jau slava sukilo...“ Visi suprato, ką tai reiškia – solidarumas su Vengrijoje vykstančia revoliucija. Nutilus plojimų bangai, visi susikibę rankomis sugiedojome „Lietuva brangi“. Sklido kiti patriotiniai eilėraščiai, dainos, kalbėtojų žodžiai. Vienas iš kalbėtojų ragino visus susitelkti, kad susikaupti potencinė energija virstų kinetine. Paslapčiomis raginame vienas kitą lapkričio 1 dienos vakare rinktis į Rasų kapines prie dr. Jono Basanavičiaus kapo. Tuometinio Dailės instituto komjaunimo sekretorius Arūnas Tarabilda net viešai paragino studentus vykti į Rasų kapines. Ir susirinko dau-

Leonardo Gogelio laiškas

gybė jaunimo iš visų Vilniaus aukštųjų mokyklų. Jono Basanavičiaus kapas nušvito daugybės žvakių šviesos vainiku. Jį puošė atneštos įvairiaspalvės rudeninės gėlės, mano sudėti iš akmenėlių Gedimino stulpai, Trispalvės juostelės. Sklido patriotinio turinio eilėraščiai, kalbos, giesmė „Marija, Marija“, skambėjo Lietuvos himnas, sveikinantys Vengrijos revoliuciją žodžiai. Pasirodė milicijos būriai ir kareiviai stengėsi susirinkusį jaunimą išsklaidyti, neleisti žygiuoti link miesto. Kareiviams vadovavęs generolas net įstengė lietuviškai pasakyti keletą žodžių – eikite namo... Į kareivių ir milicininkų brutalius žodžius mes atsakydavome lietuviška daina ir šūkiais – laisvę Lietuvai, laisvę Vengrijai. Pralaužė atvykėlių užtvaras, nužygiavome iki Aušros Vartų. Čia mus pasitiko dar didesnį represinės jėgos būriai. Pirmoje gretojeėjusius kelis studentus pavyko jiems nutempti į greta stovėjusius uždarus sunkvežimius. Reikalavo išsiskirstyti. Jėgos buvo neįlygios, vis gausėjo kareivių ir milicininkų būrių. Supratome, kad mums nepavyks įžygiuoti į miesto gatves. Prasidėjo derybos. Paprašėme, kad atvyktų miesto valdžios atstovai. Atvyko. Reikalavome, kad būtų paleisti suminti mūsų eisenos dalyviai – tada išsiskirstysime. Pavyko susitarti. Išsiskirstėme būreliais. Po šių įvykių tuometinis Lietuvos „šeimininkas“ Antanas Sniečkus pareikalavo iš aukštųjų mokyklų pašalinti daugybę studentų vienokiu ar kitokiu būdu prisidėjusių prie vadinamos antitarybinės demonstracijos Rusų kapinėse. Šiam reikalavimui ypač pritarė universiteto karjeristinė partokratija – V. Kuzminskis, I. Zaksas, J. Bielinis ir kiti. Aš buvau apkaltintas „kontrevoliucine veikla“, buvo akcentuotas ir mano ant J. Basanavičiaus kapo sudėtas Gedimino stulpų ženklas. Pasirodė fakulteto sienlaikraštyje užgaulios karikatūros, kurios savo tikslo nepasiekusios tik sustiprino mūsų studentišką dvasinę vienybę ir dar didesnę ryšį su patriotiškai nusiteikusiais dėstytojais. Brutaliems partokratijos reikalavimams atvirai pasipriešino tuometinis universiteto rektorius Juozas Bulavas jau prieš tai, tapęs rektoriumi, gerokai sulietuvinęs šios aukštosios mokyklos dėstytojų sudėtį ir patį universitetą. Tokiai rektoriaus nuostatai pritarė ir prorektorius Eugenijus Meškauskas – žinomas filosofas, skatinęs kritiškai plėtoti marksizmo principus, tyrinėjęs pažinimo ir mokslo metodologijos, ideologijos teorijos problemas. Esant tokiai sandūrai prorektoriaus E. Meškausko buvau pakviestas į rektoratą paaiškinti atvykusiems čekistams Vėlinių įvykius Rusų kapinėse ir mano dalyvavimo priežastį. Buvau jiems pristatytas, kaip sąžiningas ir geras studentas. Dalyvavimą tuose įvykiuose grindžiau savo religiniais įsitikinimais, kaltindamas atvykusių milicininkų ir kareivių brutalius užgauliojimus bei keiksmus. Sakiau jei nebūtų buvę šito – būtume taikiai ir išsiskirstę. Prorektorius E. Meškauskas padėjo įrašyti: „Matote – patys esate kalti, nereikėjo tos kariuomenės siųsti, o dabar norite apkaltinti studentą Tamakauską ir kitus antitarybine veikla...“ Supratau, kad tuometinis rektoratas stėjo dalyvavusių Vėlinių įvykiuose studentų gynimo pozicijose. Man tąsyk pavyko išvengti pašalinimo iš universiteto. Tik buvo pareikštas griežtas papeikimas ir nutrauktas stipendijos mokėjimas. Tačiau čekistinis sparnas nenurimo. Jis atsirevanšavo kitų metų Vasario 16-osios naktį atliktomis kratomis ir areštais. Atsidū-

Moksleivių meninė kompozicija.

riau saugumo rūsių kameroje kartu su minėtu Arūnu Tarabilda. Teko patirti visas tardymo „gudrybes“, brutalų pažeminimą. Dailės institute buvo panaikinta komjaunimo organizacija, kaip pasidavusi „nacionalistinei įtakai“. Tai atsitiko pirmą kartą Sovietijoje. Mane apkaltino „aiškia antitarybine veikla“ ir „už elgesį, nesuderinamą su tarybinio studento vardu“ pašalinę iš universiteto, išsiuntę į sovietinius rekrūtus prie Uralo užteršto radiacijos zonoje. Atgavus Lietuvai laisvę teko susipažinti su kai kuriomis bylomis, susijusiomis su mūsų minimu laikotarpiu. Vienoje radau savo lituanistinių studijų draugo, nuoširdžiai tauraus ir poetiškos sielos kursioko Leonardo Gogelio mane ginantį drąsų laišką, adresuotą Vilniaus universiteto rektoriui. Jame rašoma, kad šalinami iš universiteto tokie žmonės, kurie nemėgsta veidmainiauti, drąsiai ir atvirai rodo savo įsitikinimus, universitete didvyriais jaučiasi tokie prišiplakėliai ir veidmainiai, kaip pavyzdžiui, II kurso istorikas Aleliūnas ir kiti. Jie siekia „šiltų vietelių“ komjaunimo biuruose ir panašiai... Toje byloje yra ir man skirtas eilėraštis „Pro Patria“. Leonardas Gogelis, liudijant tam pačiam jo kambario „draugui“ Mykolui Aleliūnui, buvo nuteistas ketveriems metams lagerio. Apie tai prieš kurį laiką rašė žurnalas „Ekstra“.

Į tą pačią pauralės Zlotousto vietovę pasiuntė ir kurso draugą Algirdą Vaitkų, perkeltą drauge su Valentinu Ardžiūnu į neakivaizdinį skyrių. Panašaus likimo susilaukė ir kai kurie kitų aukštųjų mokyklų studentai. Buvo pakeista ir universiteto vadovybė, reorganizuota lietuvių literatūros katedra. Tačiau partokratams nepavyko sunaikinti jau nuo filomatų filaretų laikų universitete kilusios laisvės siekimo dvasios. Ji vis išskildavo įvairiomis formomis iki pat Lietuvos atgimimo.

Kaune 1956 metų įvykių minėjimas vyko jau pagal tradiciją Senosiose kapinėse prie įrengto memorialo spalio 21 dieną. Jame dalyvavo Vengrijos Nepaprastasis ir įgaliotasis ambasadorius J. E. gerb. Zoltan Jancsi su savo bendradarbiais, mūsų organizuotos mokinių grupės su savo mokytojais iš Kauno Juozo Grušo meno gimnazijos, iš Kauno Stasio Lozoraičio pagrindinės mokyklos ir iš generolo Povilo Plechavičiaus kadetų licėjaus. Taip pat minėjime dalyvavo miesto savivaldybės mero pavaduotojas Simonas Kairys, Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio štabo viršininkas d. majoras Vytautas Balsys, štabo nariai, Lietuvos partizanų ginkluotųjų pajėgų vado Adolfo Ramanausko dukra Aukšė Ramanauskaitė-Skokauskienė, Lietuvos Sąjūdžio Kauno skyriaus atstovai, savivaldybės kultūros skyriaus darbuotoja Daiva Morkūnaitė-Šmitienė. Susirinkusiems gražius žodžius

pasakė kalbėjęs J. E. gerb. Zoltan Jancsi. Vengrijos revoliucijos 60-ąsias metines savo kalbose sveikino mero pavaduotojas Simonas Kairys ir Aukšė Ramanauskaitė-Skokauskienė. Prie memorialo buvo padėti Vengrijos ambasados ir Kauno savivaldybės vainikai. Skambėjo Vengrijos ir Lietuvos Respublikos himnai. Darganoto rudens minėjimą sušildė dalyvavusių mokinių atlikta meninė programa, kurią rengiant daug triūso įdėjo šio minėjimo dalyviai – J. Grušo meno gimnazijos direktorės pavaduotoja Eugenija Paškauskienė, mokytojos Lina Dekerienė ir Vida Zulonaitė, Stasio Lozoraičio pagrindinės mokyklos direktoriaus pavaduotoja Jurgita Jablonskienė, mokytojai Olgita Cironkaitė, Jūratė Ivanauskienė ir Tomas Asakavičius. Susirinkusieji su atidumu klausėsi gimnazistės Joanos Vasiliūtės dainos „Laisvės paukštis“, mokinių Alano Aleknavičiaus ir Julijos Jaseliūnaitės atliktos literatūrinės kompozicijos bei kitų meninės programos dalių. Minėjimas buvo baigtas atgimimo laikais išpopuliarėjusia Kęstučio Vasiliausko daina „Žemėj Lietuvos ažuolai žaliuos“, kurią dainavo čia ne tik Stasio Lozoraičio pagrindinės mokyklos mokinių grupė, bet ir visi minėjimo dalyviai. Malonu pažymėti, kad renginį vedė savo raiškia dikcija Juozo Gruodžio konservatorijos mokinė – kanklininkė Emilija Karaliūtė.

Spalio 24 dieną 1956 metų įvykių Vengrijoje ir Lietuvoje minėjimas vyko Vilniuje prie Aušros Vartų sienos įrengtos Atminimo lentos. Deja, čia neskai-

tant atėjusių ambasados darbuotojų, susirinko tik būrelis ir tai jau daugiausiai pagyvenusių žmonių. Savo tradicinę ištikimybę dalyvauti šiame minėjime parodė profesorė Ona Voverienė, istorijos mokslų daktaras Darius Juodis, buvęs Lietuvos partizanas Stasys Dovydaitis ir kt. Nuskambėjus Lietuvos bei Vengrijos himnui, žodį tarė Vengrijos ambasadorius J. E. gerb. Zoltan Jancsi, pažymėjęs to meto įvykių svarbą išsivaduojant iš sovietinės priespaudos, pasidžiaugė tolimesniu vengrų ir lietuvių tautų gražiu bendradarbiavimu. Jo kalbą, kaip ir Kaune, labai sklandžiai pateikė lietuvių kalba ambasadoriaus padėjėja Justina Budziūtė.

Minėjimo tęsinys vyko prie kvapnios arbatos puodelio netoliese esančioje kavinėje. Čia jau nepučiant žvarbiam vėjui dar kartą prisiminti 1956 metų įvykiai Vengrijoje bei Lietuvoje. Kalbėjęs Ambasadorius pabrėžė tuose įvykiuose dalyvavusių žmonių drąsą ir pasiaukojimą. Savo prisiminimų žiupsneliu pasidalijo to meto įvykiuose dalyvavę dr. Ferdinandas Vaitiekūnas, Zigmas Tamakauskas, Juozas Dapkevičius ir kiti.

Baigiant šį rašinį, prisiminiau poeto Bernardo Brazdžionio eilėraščio posmus: *Tu viena mano laimės ir džiaugsmo sapnuos, / Tu viena mano kryžkelių vingiuos liūdnuos, / Tu viena mano saulė rytojaus dienos, / Mano protėvių žeme. / (...) Nenumirus po piktojo gruodo ledais, / Nesukniubus po sielvarto upės krantais, / Puoškis, puoškis pavasario jauno žiedais, / Lietuva, mano protėvių žeme!*

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

D. Grybauskaitė vyks į Ukrainą

Vilnius (Prezidentūros info) – Gruodžio viduryje Prezidentė Dalia Grybauskaitė Kijeve dalyvaus kasmet vykstančioje Ukrainos ir Lietuvos prezidentų taryboje ir su Ukrainos prezidentu Petro Porošenko aptars saugumo bei eurointegracijos klausimus. Susitikime taip pat ketinama aptarti bevizio režimo, dvišalio bendradarbiavimo klausimus.

D. Grybauskaitės vizitas vyks prieš gruodį vykšiančią Europos vadovų tarybą, kurioje bus keliamas

sankcijų Rusijai pratęsimo klausimas nepavykstant pasiekti Minsko susitarimų įgyvendinimo, diskutuojama dėl Europos Sąjungos asociacijos su Ukraina sutarties ratifikavimo, kuris įstrigo po Ukrainai nepalankių Nyderlandų referendumo rezultatų.

Sankcijos, taikomos Rusijos naftos, finansų ir gynybos sektoriams, įvestos po to, kai 2014 metų liepą virš Rytų Ukrainos buvo numuštas oro bendrovės „Malaysia Airlines“ lėktuvas.

Įvardys 40 Holokausto vykdytojų pavardžių

Vilnius (BNS) – Šių metų pabaigoje pasirodysiančioje knygoje apie Holokausto vykdytojus Lietuvoje bus maždaug 40-ies asmenų pavardės bei jų artimųjų liudijimai, sako Lietuvos gyventojų ir genocido rezistencijos tyrimų centro (LGGRTC) direktorė Birutė Burauskaitė.

Medžiagą knygai, įskaitant ir Holokauste dalyvavusių asmenų artimųjų liudijimus, surinko apžvalgininkas Arkadijus Vinokuras.

Knygoje figūruos konkretūs veikėjai, prisidėję prie Holokausto, o jų pavardės bus pateiktos asmenvardžių rodyklėje monografijos pabaigoje, tačiau tai nebus konkretus žydus žudžiusių asmenų sąrašas, kaip to pageidautų Lietuvos žydų bendruomenė.

LGGRTC dar praėjusios kadencijos Vyriausybės prašymu buvo parengęs ir perdavęs apie 2 000 asmenų sąrašą, kurie įvairiais lygiais prisidėjo prie Holokausto. Dalis sąrašė esančių asmenų bus minimi ir būsimoje monografijoje.

Diskusijos apie Holokaustą ir lie-

R. Vanagaitės knyga „Mūsiškiai“ išjudino diskusijas apie Holokaustą Lietuvoje. 15 min.lt nuotr.

tuvių vaidmenį jame suaktyvėjo Rūtai Vanagaitei šių metų pradžioje išleidus knygą „Mūsiškiai“, kurioje pasakojama apie žydų žudynėse dalyvavusius lietuvius.

Per Holokaustą žuvo apie 90 proc. iš 208 tūkst. Lietuvos žydų. Žudant žydus, Lietuvą okupavusiems naciams neretai talkindavo vietos kolaborantai. Pasaulio tautų teisuoliais yra pripažinta daugiau nei 800 Lietuvos piliečių, Antrojo pasaulinio karo metais gelbėjusių žydus nuo nacių genocido.

Kariuomenė teisis su „Nota Bene“

Vilnius (BNS) – Lietuvos kariuomenė žada kreiptis į prokurorus dėl žalos atlyginimo iš brangiai virtuvės įrankius jai pardavusios bendrovės „Nota Bene“. Žalos atlyginimo kariuomenė sieks, nes jai kyla abejonių dėl kai kurių pristatytų prekių kilmės.

„Nota Bene“ nesutiko gražinti 174 tūkst. eurų už 2014 metais nusipirktus įrankius, o neteisminiu keliu sutiko priimti tik vadinamuosius auksinius šaukštus, kurių vertė sutartyje siekė apie 4 tūkst. eurų.

Teisėsauga šiuo metu atlieka iki teisminių tyrimą įtariant, kad „Nota

Bene“ atstovai galėjo patys klijuoti vokiečių bendrovės „Karcher-Futuretech“ lipdukus ant produkcijos ir siekė tai nuslėpti nuo Lietuvos kariuomenės. Taip pat vykdomas tyrimas dėl piktnaudžiavimo, siekiant dėl abejonių sukėlusio išsigijimo išaiškinti atsakingus asmenis krašto apsaugos sistemoje.

Ažiotažas dėl brangių virtuvės įrankių išsigijimo kilo rugpjūčio pabaigoje Viešųjų pirkimų tarnybai paskelbus, kad kai kuriuos įrankius iš „Nota Bene“ kariuomenė išgijo aštuonis kartus didesne nei rinkos kaina.

Vilniuje ketinama kurti Herojų alėją

Vilnius (BNS) – Sostinėje pradama formuoti Herojų alėja – menininkų grupė užsimojo privačiame sklype pagerbti žymius Lietuvos žmones, kuriems valstybė dar nepastatė paminklų.

Per keletą metų turėtų atsirasti maždaug 10–15 kreivai stovinčių juodų granitinių kubų, ant kurių metalinės lentelės skelbs herojų vardus. Taip bus pagerbti žmonės, kurie, projekto sumanytojų nuomone, kūrė modernią ir pasaulietišką Lietuvos valstybę.

Kol kas labiausiai nusipelnusių sąrašė – diplomatas ir kompozitorius Mykolas Kleopas Oginskis, istorikas,

rašytojas Simonas Daukantas, archeologė ir antropologė Marija Gimbutienė, tenisininkas Vytautas Gerulaitis, rašytoja ir diplomatė Sofija Kymantaitė-Čiurlionienė, menininkas Jurgis Mačiūnas, teisininkas, Nepriklausomybės Akto signataras Jonas Vileišis, geografas ir keliautojas Kazys Pakštas, pasaulio sunkaus svorio bokso čempionas Juozas Žukauskas.

„Nerengsime jokių apklausų, kas kam patinka ar nepatinka. Demokratiška mene veda į sumaištį. Savo pamąstymus teikti galima, bet sprendime mes patys“, – aiškino alėjos iniciatoriaus fotomenininkas Saulius Paukštys.

Sukilėliai pradeda puolimą prieš IS „sostinę“ Sirijoje

Raka (ELTA) – JAV remiamos kurdų ir arabų pajėgos pranešė apie netrukus prasidėsiančią operaciją, kurios tikslas – atgauti Rakos miestą, vadinamosios „Islamo valstybės“ (IS) „sostinę“.

Sirijos demokratinės pajėgos skelbia, kad puolant iš oro padės JAV va-

dovaujama koalicija. Vietiniai gyventojai paraginti laikytis nuošaliau teritorijų, kurias kontroliuoja islamistai.

Kurdų ir arabų koalicija jau anksčiau pradėjo palaipsniui perimti šiaurinių miestų dalių kontrolę.

Raką savo „kalifato“ *de facto* sostine IS paskelbė dar 2014 m.

Britų premjerė išlieka rami

Londonas (BNS) – Didžiosios Britanijos ministrė pirmininkė Theresa May Europos lyderiams pareiškė, kad jos paskirtas kovo mėnesio terminas pasitraukimo iš Europos Sąjungos (ES) procesui pradėti lieka nepakitęs, nepaisant teismo sprendimo, kad vyriausybei pirmiausia reikia gauti parlamento pritarimą.

T. May kalbėdamasi telefonu su

Europos Komisijos pirmininku Jean-Claude Juncker ir Vokietijos kanclere Angela Merkel juos patikino, kad vyriausybės suplanuotas 50-ojo straipsnio aktyvavimo grafikas lieka nepakitęs.

Didžiosios Britanijos Aukštasis teismas praeitą savaitę paskelbė, kad ministrė pirmininkė be parlamento pritarimo negali inicijuoti išstojimo iš ES procedūros.

Rusijos laivai manevruos Baltijoje

Maskva (BNS) – Rusijos karinio jūrų laivyno korvetės „Stoikij“ ir „Soobrazitelnij“ lapkričio 9 d. Baltijos laivyno poligonuose jūroje surengs raketų leidimo pratybas.

Per pratybas korvečių igulos mokysis jūrų mūšio elementų prieš taikinius sausumoje ir jūroje, jūreiviai išeis raketų (leidimo) mokymus su

priešlaivinių raketų leidimo įrenginiu „Uran“ prieš taikinius, imituojančius karo laivų, priklausančių imituotam priešininkui, rikiuotę.

Be to, pranešta, kad bus mokomasi naudoti priešlėktuvinę raketų sistemą „Redut“ prieš taikinius ore, imituojančius priešlaivines raketas.

Rusijai nesvarbu, kas laimės rinkimus JAV

Maskva (ELTA) – Rusijos ministras pirmininkas Dmitrijus Medvedevas neigia, kad Maskva galėtų kokiais nors būdais paveikti JAV prezidento rinkimų rezultatus, ir tvirtina, kad Rusijai ne tiek ir svarbu, kas taps kitu JAV prezidentu.

„Nemanau, kad būtų įmanoma paveikti JAV rinkimų rezultatus, nes juos lems Jungtinių Amerikos Valstijų žmonės. Tai itin didelė ir galinga šalis, pagrindinė žaidėja. Jokia kita valstybė negalėtų pakreipti rinkimų rezultatų“, – sakė D. Medvedevas.

„Nepaisant to, kas taps kitu JAV prezidentu, tas žmogus vykdys JAV nacionaliniais interesais pagrįstą poli-

Rusijos premjeras D. Medvedevas sako, kad Rusijai nesvarbu, kas bus JAV prezidentu. Ve nuotr.

tiką ir šie interesai ne visada sutaps su mūsų šiais, nes tiek jie, tiek mes turime savo interesus“, – kalbėjo D. Medvedevas.

Įspėja dėl grėsmės per rinkimus

New Yorkas (ELTA) – Federaliniai pareigūnai įspėjo New Yorką dėl galimų „al Qaeda“ kovotojų grupuotės atakų per JAV prezidento rinkimus.

Dėl galimų išpuolių perspėtas New Yorko miesto policijos departamentas (NYPD) ir New Yorko bei New Jersey uostų administracija. NYPD sakė, kad pranešimas apie grėsmę nėra konkretus ir dar bus įvertintas.

Anksčiau JAV žvalgybos pareigūnai įspėjo vietos institucijas New Yorke, Texas ir Virginijoje dėl galimų

Įspėja dėl grėsmių JAV rinkimų dienomis. Reuters nuotr.

„al Qaeda“ atakų likus dienai iki JAV prezidento rinkimų.

D. Trump piktinasi FTB elgesiu

Washingtonas (ELTA) – Respublikonų partijos kandidatas rinkimuose į JAV prezidento postą Donald Trump apkaltino Federalinį tyrimų biurą (FTB) netinkamu elgesiu, kai šis vėl išteisino priešinininkę Demokratų partijos kandidatę Hillary Clinton dėl nusikalstamo elgesio su elektroniniais laiškais.

FTB direktorius teigė, esą naujo tyrimo metu dėl Demokratų partijos kandidatės elektroninių laiškų neatskleista jokių naujų detalių, kurios galėtų turėti įtakos vasarą priimtai biuro išvadai.

Per mitingą Detroito priemies-

čiuose D. Trump atkakliai tvirtino, esą neįmanoma, kad FTB per tokį trumpą laikotarpį peržvelgė 650 tūkst. elektroninių laiškų.

„Dabar ją saugo nesąžininga sistema. H. Clinton yra kalta ir ji tai žino, FTB žino, žmonės žino, ir pats metas Amerikos žmonėms lapkričio 8-ąją prie balsadėžių įvykdyti teisingumą“, – jį palaikantiems asmenims Michigane sakė verslininkas.

Naujausios apklausos sekmadienį, prieš pasirodant FTB pranešimui, rodė, kad H. Clinton pirmąją prieš D. Trump 4–5 procentiniais punktais.

Prezidentas Valdas Adamkus

Atkelta iš 7 psl.

Jūs esate šiandien visų niurz-giančių ant Tėvynės, nepatenkintų, išsižadėjusių atsakomybės ir nusivy-lusių esama situacija gyvoji sąžinė. (...) Jūsų pavyzdys liudija kaip svarbu ša-lia savęs jausti artimo žmogaus buvi-mą, kaip svarbu stipriai apkabinti žmogų, galintį mums padėti rasti išeitį iš sudėtingų gyvenimo situacijų į ku-rias įkliūvame vadovaudamiesi vien tik savo išmintimi. Jūsų gyvenimo ramstis, angelas sargas, tylos ir kuk-lumo žmogus regimybėje ir kalbėjimo tyliai į ausį ir širdį apaštalas, nuo Dievo atėjęs žmogus – ponía Alma, padedanti būti kuo esate. Kaip svarbu abiem rankom apsikabinti šalia esan-tį žmogų, nurimti ir tikėti, pasitikėti – ir eiti pirmyn.”

Valdas Adamkus: „Nepažadu“

Plojimais pasitinkamas Preziden-tas V. Adamkus, kopiantis į tribūną. Nerandu žodžių išreikšti padėką jums visiems, išgirdus tiek gražių žo-džių, ekrane mane gražinus atgal į tą beveik dešimties metų laikotarpį, kai dirbau su viena mintimi, dirbau Lie-tuvai. Ačiū visiems čia susirinkusiems, vi-siems gerbiamiems svečiams.

Šiandien, būdamas kartu su vi-sais, ir kreipdamasis į jus, kaip mato-te, giliai jaudinuosi. Bet, žinoma, ir džiaugiuosi, kad tiek daug asmenybių galiu pavadinti savo draugais, pačia gražiausia, pačia šilčiausia šio žodžio prasme. Jaudinuosi, nes esate tie žmo-nės, kuriems negaliu sakyti tuščių man-dagumo frazių, norėdamas jums pa-dėkoti...

Kiekvienam iš mūsų yra skirtas sa-vas likimas, savas metų skaičius, nuo mūsų nepriklauso, kiek dienų ir metų mes nugyvensime. Tačiau nuo mūsų pri-klauso, kaip ir kam mes leidžiame savo laiką, kam skiriame savo jėgas, savo emocijas, savo žmogiškas, profesines ga-lias – tai yra jau mūsų pačių pasirinkimas. Pasirinkimas kartais skaus-mingas, reikalaujantis apsispręsti, rei-kalaujantis mobilizuoti savo žmogiškumą ir moralę ypač sudėtingų istori-nių įvykių akivaizdoje. Man pasisekė – man nebuvo sunku suvokti, ką aš turiu veikti, kokių vertybių turiu laikytis, su kuo ir prieš ką kovoti...

Šiandien kaip daug išgyvenęs, ma-

tęs ir patyręs žmogus galiu patvirtinti tai, kad tik laisvė leidžia gyventi visa-vertį normalų gyvenimą. Mes gyvenime turime nuolat rinktis: mes nuolat turi-me alternatyvų renkantis profesiją, draugus, gyvenamąją vietą, bet alter-natyvos laisvei – nėra. To mane mokė mokykloje, dar labiau mane to išmokė gyvenimo pamokos. Tai žiaurusis XX-ojo amžiaus vidurys savo prievarta ir žiaurumu. Tai buvo laikas, kai buvo plėšomi žmonių gyvenimai, plėšomi žemėlapiai ir valstybės, tačiau kol yra lais-vų žmonių, kol gyvos valstybės ir tau-tinės vertybės, iš žemėlapiro išbraukta ša-lis toliau gyvens daugybės žmonių dva-sioje nepavergta, nepalaužta, nepri-klausoma. Todėl tapome nepalaužti dvasioje. Nors kartais būdavo tikrai sunku, nusvirdavo rankos ir apimdavo pačios juodžiausios mintys, šiandien aš galiu tvirtai pasakyti: aš džiaugiuosi, kad mano apsisprendimas buvo teisin-gas. Džiaugiuosi, kad Lietuvos laisvės byloje buvau aktyvus dalyvis. Džiau-giuosi, kad tautos išsilaisvinimui pra-vertė ir mano pastangos. Atkurta lais-vė ir nepriklausomybė, ir tai man – pati didžiausia lemties dovana. Tačiau tų dovanų buvo daug daugiau. Aš kalbu apie žmones su kuriais teko susitikti, bendrauti ir dirbti. Man teko sutikti savo kelyje daug žmonių, kurie mane stiprino ir keitė. Kurie mane skatino ne-pasiduoti, nenuleisti rankų, ir aš tikrai nebūčiau šiandien toks, koks esu... Aš būčiau kitoks, jeigu ne bendravimas su kiekvienu iš jūsų. Ir, žinoma, aš būčiau kitoks, ir mano gyvenimas būtų kitoks, jeigu ne žmogus, kuris manim tikėjo vi-suomet ir tiki visose gyvenimo situaci-jose, ir, esant reikalui, pirmasis išsako kritikos žodžius ir jau 65-erius metus yra mano atrama, mano stiprybė ir mano meilė – Alma!

Šiuos žodžius Prezidentas ištare nuo jaudulio lūžinėjančiu balsu, o salė su didžiausia pagarba ir plojimais pa-lydėjo į sceną Almą Adamkienę.

Kartais tenka girdėti palinkėjimą pasaugoti save, pristabdyti aktyvų da-lyvavimą visuomeninėje veikloje, dau-giau dėmesio skirti sau. Mano atsaky-mas į tai: Nepažadu. Man jau vėlu keisti ir savo vertybes, savo įpročius. Kol leis sveikata, kol matysiu klausančias ir klausiančias jaunuolių akis, kol ži-nosiu, kad kažkam įdomūs mano žo-džiai, patirtis, tol būsiu su jumis, – už-baigė savo kalbą 90-metį švenčiantis Prezidentas V. Adamkus.

Lietuvių kalbos dienos
VASARIO 16 D. – KOVO 11 D.

Valstybinė lietuvių kalbos komisija 2017 m. vasario 16 d. – kovo 11 d. kviečia rengti Lietuvių kalbos dienas Lietuvos įstaigose, visuomeninėse organizacijose ir lietuvių bendruomenėse užsie-nyje.

Lietuvių kalbos dienų tikslas – didinti lietuvių kalbos prestižą, stiprinti lietuvių kalbos mokymosi motyvaciją, prisidėti prie lietuvių kalbos sklaidos pasaulyje, telkti bendruomenes Lietuvoje ir užsienyje.

Prašytume rasti galimybių lietuvių bendruomenėse, mokyklose ir kt. 2017 m. vasario 16 d. – kovo 11 d. surengti renginių (paskaitų, po-piečių, diskusijų ir kt.), skirtų lietuvių kalbai ir jos sklaidai, lietuvių kalbą ir kultūrą puoselėjusioms istorinėms asmenybėms pristatyti ir pan.

2017 m. pradžioje Kalbos komisijos svetainėje bus skelbiamas Lie-tuvių kalbos dienų renginių planas (žr. 2016 m. planą www.vlkk.lt_veik-la_Lietuvių kalbos dienos). Prašytume iki š. m. gruodžio 9 d. pateik-ti siūlymų priemonių planui (būtina nurodyti renginio pavadinimą, rengėją ir datą) el. paštu vilija.ragaisiene@vlkk.lt.

URM Užsienio lietuvių departamento info

ATLANTIC
ExpressCorp.

SIUNTINIAI Į VISA
EUROPOS SĄJUNGĄ

Ukraina, Baltarusija,
Moldova, Rusija

Greičiausi
pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai
apdrausta \$100

Siūlome automobilių
gabenimą į visas pasaulio
šalis, automobilių pirkimą
iš visų JAV aukcionų,
asmens turto
perkraustymą

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Siuntinių paėmimas iš namų
630-774-2136

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

SAUGUMO IR GREICIO
GARANTUOJAMA

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rūta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Florist Queen
1620 Pebblewood Lane Naperville, IL 60563
Tel: 630-450-2014

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. BS Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Atlantic Express Chicago
2715 W. 71 St. Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-2655

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hgts, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užėja
6312 S. Harlem Ave. Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalyna
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Tapkite **DRAUGO** skaitytojais

NAUJIEMS PRENUMERATORIAMS

metams – 120 dol.

pusmečiui – 65 dol.

internetinė (pdf) metams – 115 dol.

3 mėn. – 30 dol.

Siunčiu _____ dol.

Vardas, pavardė _____

Adresas: _____

Miestas _____ valstija _____ zip _____

Čekį siųskite:
DRAUGAS,
4545 W. 63rd. St., Chicago, IL 60629

Tel. 773-585-9500 www.draugas.org

Algis Ratkelis, gyvenantis Laguna Beach, CA, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuoširdžiai dėkojame už suteiktą finansinę paramą.

Marija Eivaitė-Hauser, gyvenanti Lexington, MA, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Jūsų parama padės skleisti lietuvišką žodį išeivijoje.

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekalto Prasidėjimo** bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL) lapkričio 13 d. 10 val. r. švėsime 33-įjį eilinį metų sekmadienį. Eucharistijos šventimą atnašaus kunigas Jaunius Kelpšas. Kitą sekmadienį, lapkričio 20 d., švėsime Kristaus Karaliaus šventę ir užbaigsime liturginius metus. Po šv. Mišių parapijos salėje JAV LB Brighton Parko apylinkės valdyba ruošia pietus ir kviečia į dr. Antano Adomėno pasikaitą „Lietuvių diaspora – pasaulio lietuvių bendruomenių praeitis, dabartis ir ateitis“. Kviečiame visus dalyvauti.

■ **Lapkričio 13 d., sekmadienį, 1 val. p. p.** Palos Country Club, 13100 Southwest Hwy, Orland Park Čikagos lietuvių moterų klubas ruošia rudens pokylį. Skanus maistas, įdomi programa – lietuviškų rūbų modeliavimas, gintaro papuošalų parodėlė. Laukiame jūsų. Dėl informacijos kreipkitės į Eriką Brooks, tel. 708-925-5209.

■ **Lapkričio 19 d., šeštadienį, 2:30 val. p. p.** SLA 307 Art Space (307 W 30th Street, New York, NY 10001) vyks Daina Mattis meniniai užsiėmimai, kurių metu tyrinėsime vaizdą, atmintį bei piešime. Rekomenduojamas amžius nuo 10 metų. Piešimo reikmenimis pasirūpinsime. Bus vaišės. Prašome registruotis el. paštu djmattis@gmail.com.

■ **Lapkričio 19 d., šeštadienį, 5 val. p. p.** Our Lady of Mount Carmel (275 N 8th St., Brooklyn, NY 11211) NY lietuvių mėgėjų te-

atras „Pokštininkai“ pristatys Vidos Bladykaitės liaudišką komediją „Vakaronė piniginėje“! Karšti pietūs bus teikiami nuo 4 val. p. p. Veiks baras, po spektaklio bus šokiai. Bilietus galite užsisakyti paskambinus tel. 718-536-7510 arba el. paštu vidabladyka @yahoo.com.

■ **Lapkričio 19 d., šeštadienį, 6 val. v.** Pasaulio lietuvių centre, Riškus salėje (14911 127th St., Lemont, IL 60439) vyks madų paroda „Black swan“, skirta paremti PLC. Bilietus galima įsigyti PLC bei „Monique Boutique“. Daugiau informacijos paskambinus tel. 773-816-3613.

■ **Lapkričio 30 d., trečiadienį, 8 val. v.** Carnegie Hall (881 7th Ave., New York, NY 1001) vyks pianisto Viktoro Paukštelio koncertas. Daugiau informacijos tinklalapyje www.carnegiehall.org.

■ **Anoniminių alkoholikų (AA) draugijos** susirinkimai lietuvių kalba vyksta PLC konferencijų salėje du kartus per savaitę: sekmadieniais nuo 7 val. v. iki 8 val. v. ir trečiadieniais nuo 8 val. v. iki 9 val. v.

Parduodu beveik nenaudotą elektrinę lovą, skirtą vienam asmeniui. Elektrinės lovos privalumai: patogų gulėti pakėlus kojas, norimu kampu atremti nugarą ir kt. Kaina sutartinė.
Tel. 708-562-1448

Papuoškite Kalėdų eglutę savo rankų darbo šiaudinukais!!!

Balzeko lietuvių kultūros muziejuje (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629) mokysime pasidaryti Kalėdinius šiaudinukus eglutei.

Pirmą kartą muziejuje šiaudinukus mokys kurti **Donatas ir Kathy Astras**. Užsiėmimo metu galėsite pasidaryti snaigę pagal liaudies menininkės Uršulės Astras sukurtą pavyzdį. Snaigė bus plokščia ir klijuota. Atsineškite žirkles, liniuotę ir pieštuką, o mes pasirūpinsime tikrais kviečių šiaudeliais, kliais ir nuorodomis. Pamokos kaina 25 dol., muziejaus nariams – 15 dol. Registracija ir informacija **tel. 773-582-6500**. Bus vaišės. Atvykite.

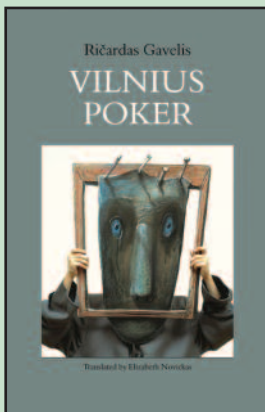
Susitikimas su vertėja

Lapkričio 19 d., šeštadienį, 2 val. p. p. Balzeco lietuvių kultūros muziejuje (6500 S. Pulaski Rd., Chicago, IL 60629) vertėja **Elizabeth Novickas** pristatys knygas, kurias ji išvertė į anglų kalbą: Petro Cvirkos „Frank Kruk“, Ričardo Gavelio „Vilniaus Pokeris“, Jurgio Kunčino „Tūla“. Knygas išleido „Pica Pica Press“. Renginyje dalyvaus dėstytoja iš Iliojaus universiteto **Daiva Litvinskaitė, PhD**.

Elizabeth kalbės apie sunkumus su kuriais ji susidūrė verčiant lietuvių autorių kūrinius į anglų kalbą ir paskaitys keletą ištraukų iš minėtų knygų. Galėsite įsigyti vertėjos pasirašytas knygas.

Elizabeth Novickas magistro laipsnį įgijo Iliojaus universitete. Iš National Endowment for the Arts ji gavo stipendiją už Petro Cvirkos „Frank Kruk“ knygų vertimą. Lietuvių vertėjų asociacija apdovanojo Elizabeth Novickas St. Jerome prizą už Ričardo Gavelio „Vilniaus Pokeris“ ir Kazio Borutos „Baltaragio malūnas“ vertimus.

Įėjimo mokestis 5 dol., muziejaus nariams – nemokamai.
Daugiau informacijos **tel. 773-582-6500**. Bus vaišės.

Apdovanojimas Palos-Gaidas laidojimo namams

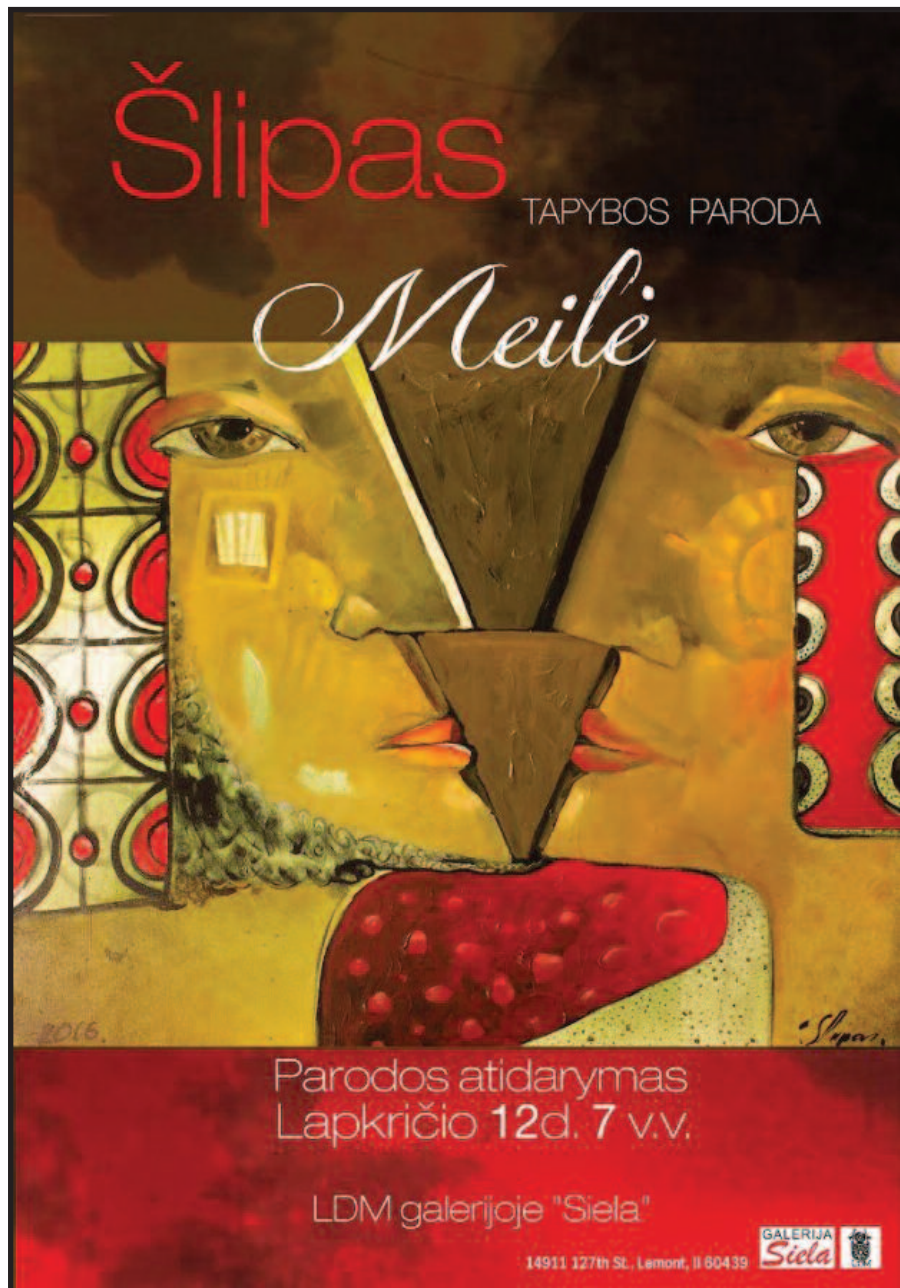
David Gaidas su žmona džiaugiasi įvertinimu.

„Daily Southtown“ nuotr.

L aikraščio „Daily Southtown“ skaitytojai išrinko Palos-Gaidas laidojimo namus geriausia pietinės Čikagos įstaiga – „2016 Best of the Southland“. Laidojimo namų savininkas David Gaidas pareiškė, kad šis žymuo jį maloniai nustebino ir sujaudino. Jis sakė, kad šie laidojimo namai iš tikrųjų padeda šeimoms, sąžiningai atlikdami savo darbą ir suteikdami paguodą liūdesio valandą.

David Gaidas prisimena savo tėvo laidojimo namus Čikagoje. Būtent iš jo David išmoko, kaip padėti žmonėms. Jo tėvas buvo geras ir nuoširdus žmogus. David su savo šeima persikėlė į Palos Hills priemiestį 1997 metais. Jis pasinaudojo proga tarnauti seniai čia gyvenantiems ir naujoms šeimoms, kurios kėlėsi į Čikagos pietvakarinius priemiesčius. David Gaidas stebisi, kaip greitai prabėgo beveik dvidešimt metų naujoje vietoje ir mano, kad laikas bėga greitai, kai dirbi darbą, kuris padeda žmonėms. Palos-Gaidas laidojimo namų tel. 708-974-4410, internetinė svetainė – www.palosgaidasfh.com.

Paruošta pagal „Daily Southtown“

<http://draugokalendorius.org>